Pianissimo

Časopis pro klavírní pedagogy, studenty a příznivce klavírní hry

„Hudba velmi prospívá zdraví, když ji náležitě užíváme.“

Pythagoras

MC KKI HF JAMU číslo 20 / prosinec 2021

Obsah

Slovo na úvod ... 3
Miroslava Raková

METODICKÉ CENTRUM

Webové stránky pianissimo.cz jsme oblékli do nového kabátu ... 4
Martin Fišl

Nezáměrné faktory umělecké výchovy žáků ZUŠ ... 5
Radka Hreňová

KATEDRA KLAVÍRNÍ INTERPRETACE

Mimoškolní aktivity pedagogů KKI HF JAMU ... 6

Úspěchy studentů KKI HF JAMU na mezinárodních klavírních soutěžích ... 8

BÁSNÍCI KLAVÍRU V. ... 10
Miroslava Raková

KURZY

54. Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy ... 11
Anna-Adéla Ludvíčková

Klavírní kurzy Konzervatoře Brno „Prázdninové rozehrávání 2021" ... 12
Inna Aslamas

KONCERTY

Brněnské klavírní mládí počtrnácté ... 13
Renata Bialasová

IMPROVIZACE

Barevné improvizace rozezněly domácnosti posluchačů MC ... 14
improvizační tým MC

Improvizační přehlídka 2022 – Zeptej se hvězd ... 15
Věra Chmelová

ZAJÍMAVÉ KNIHY

Jindřiška Bártová: Co střeží karyatidy ... 17
Miroslava Raková

Alfred Brendel: Když dozněl potlesk ... 18
Miroslava Raková

MATERIÁLY DO VÝUKY

Hravý muzikant – co je nového? ... 18
Linda Horňáková

INSPIRACE K POSLECHU

Poklady Českého rozhlasu ke stažení – Otakar Vondrovic ... 24
redakce pp

NOTOVÁ PŘÍLOHA

Patero ozvěn zpěvů prastarých ... 26
Petr Hanousek

SOUTĚŽE

O klavírních soutěžích pro žáky ZUŠ ... 32
Anna-Adéla Ludvíčková

Beethovenovy Teplice ... 33
Romana Olivíková

Amadeus 2021 má své vítěze ... 33
Věra Chmelová

Čtvrtý ročník soutěžní přehlídky PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny 2021 ... 34
Lenka Ručková

Zahajovací ročník soutěže konzervatoří a hudebních gymnázií ve hře na cembalo ... 35
Monika Šujanová

Pár slov nejen o nové klavírní přehlídce Antonín Dvořák mladým ... 36
Věra Chmelová

PROPOZICE KLAVÍRNÍCH SOUTĚŽÍ

Mezinárodní interpretační soutěž Beethovenův Hradec 2022 ... 37

Broumovská klávesa ... 38

DVOŘÁKŮV LIPNÍK ... 38

Mezinárodní Novákova klavírní soutěž ... 39

Mladí pianisté hrají na klavír Steinway & Sons ... 40

XXII. Mezinárodní SCHUBERTOVA SOUTĚŽ pro klavírní dua ... 40

PRO BOHEMIA 2022 ... 41

PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny ... 41

IT RUBRIKA PRO KLAVÍRISTY A KLAVÍRNÍ PEDAGOGY
Štěpán Slavík ... 42

Slovo na úvod

Milí klavíristé, klavírní pedagogové a všichni milovníci klavíru,

na prahu nového roku vám opět přinášíme zajímavosti ze světa klavírní interpretace a pedagogiky. Při dokončování aktuálního čísla Pianissima jsem si uvědomila, že toto číslo je 20. v pořadí, tedy vlastně jubilejní. První myšlenka na vydávání samostatného časopisu MC KKI HF JAMU se v roce 2013 zrodila v hlavě Mgr. Věry Chmelové, Ph.D. Od myšlenky nebylo daleko k činu a Pianissimo se postupně stalo časopisem, který se rozesílá do všech uměleckých škol Česka a Slovenska a našlo si už své místo mezi odbornou klavírní veřejností.

Dnešní číslo opět přináší informace z Metodického centra a Katedry klavírní interpretace HF JAMU, články o přednáškách, úspěších studentů v mezinárodních soutěžích, proběhlých klavírních kurzech a zajímavých koncertech.

V rubrice Improvizace se můžete dočíst o loňské improvizační přehlídce MC JAMU a zároveň přinášíme informace o tématu přehlídky nové, která proběhne na půdě MC v dubnu 2022. V případě nepříznivé epidemiologické situace je připravena náhradní online forma.

Náměty na zajímavé knihy tentokrát zastupuje publikace z nakladatelství JAMU Co střeží karyatidy (poetická procházka budovou hudební fakulty JAMU) a kniha esejí, rozhovorů a básní fenomenálního klavíristy Alfreda Brendela.

Ani v tomto čísle nechybí rubrika Inspirace k poslechu. Český rozhlas nabízí ke stažení zajímavé nahrávky Otakara Vondrovice, klavíristy a pedagoga, který působil na Katedře klávesových nástrojů JAMU.

Se souhlasem autora Petra Hanouska zveřejňujeme v notové příloze jeho nové skladby Patero ozvěn zpěvů prastarých.

Nedílnou součástí časopisu i nadále zůstávají články o soutěžích, IT rubrika BcA. Štěpána Slavíka a inspirativní nabídka pomůcek z dílny Lindy Horňákové.

Všichni máme za sebou velmi náročný rok, a proto bych chtěla upřímně poděkovat všem, kteří se na tvorbě časopisu podílejí.

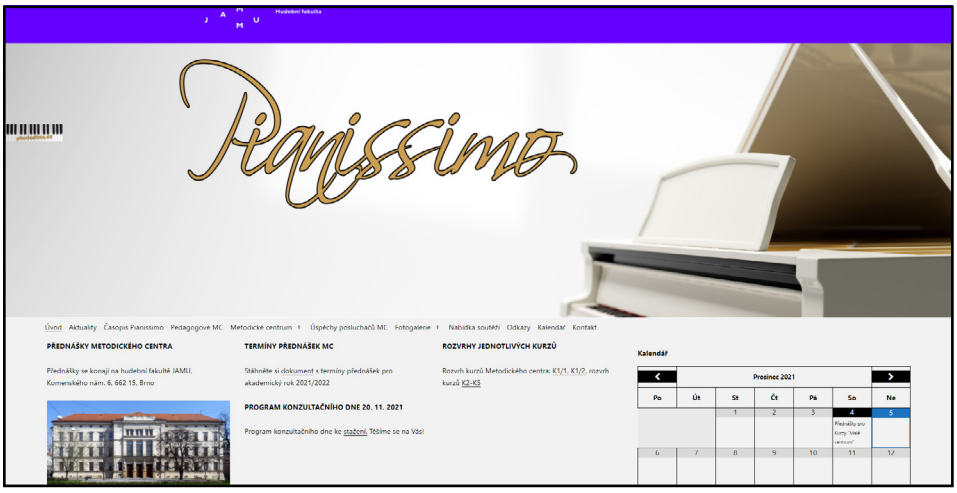
Za redakci Pianissima přeji všem pokud možno klidný, ve zdraví prožitý, pozitivní, inspirativní a energií naplněný rok 2022!

▸ Miroslava Raková

Metodické centrum

Webové stránky pianissimo.cz jsme oblékli do nového kabátu

Webové stránky pianissimo.cz, které mají k dispozici posluchači MC HF JAMU, přešly do nového, modernějšího prostředí. Snažili jsme se zachovat obsah stránek a navázat tak na původní webové rozhraní. Pokusili jsme se naprogramovat stránky jednoduše, přehledně a srozumitelně.

Soubory pro studium a další vzdělávání (knihy, notové materiály, pomůcky k výuce, obsah knihovny, závěrečné práce MC) jsou pro studenty MC k dispozici v informačním systému JAMU.

Na webových stránkách pianissimo.cz naleznete několik složek.

Aktuality obsahují stručnou historii vzniku stránek a nejnovější informace.

Pod odkazem **Časopis Pianissimo** jsou dostupná všechna čísla časopisu od prvního (z roku 2013) až po nejnovější, tedy devatenácté číslo (z roku 2021). Časopis MC KKI HF JAMU Pianissimo založila a několik let vedla Mgr. Věra Chmelová, Ph.D. Od roku 2016 je jeho šéfredaktorkou Mgr. BcA. Miroslava Raková.

Pedagogové MC – zde jsou představeni všichni pedagogové Metodického centra. K těm stávajícím se v letošním roce připojila doc. Alice Rajnohová, Ph.D.

Metodické centrum - pod tímto odkazem naleznete přehled všech kurzů Metodického centra, programy konzultačních dnů, historii Metodického centra či knihovnu. Knihovna čítá na stovky hudebních a knižních titulů. Materiály knihovny MC jsou půjčovány prezenčně nebo absenčně pedagogům a studentům KKI a posluchačům MC.

Rubrika **Úspěchy posluchačů MC** je určena všem pedagogům, kteří jsou posluchači Metodického centra a na hudební fakultě se celoživotně vzdělávají. Jsou zde prezentovány úspěchy jejich žáků a studentů.

Fotogalerie přináší výběr fotografií z posledních let činnosti MC.

Nabídka soutěží je spjata s pedagogy Metodického centra, kteří zasedají v porotách soutěží uvedených na webových stránkách.

Složka **Odkazy** přináší odkazy na různé pomůcky, které slouží ke zdokonalení práce s dětmi.

Je v plánu webové stránky i nadále rozšiřovat.

► Martin Fišl

► *Autor článku MgA. Martin Fišl je absolventem klavírní hry na pražské konzervatoři a AMU v Praze ve třídě prof. Emila Leichnera. Pedagogicky působí na ZUŠ V. Kaprálové a Konzervatoři Brno. Je rovněž pedagogem Metodického centra HF JAMU - Kurzu č. 1 (vyučuje hru na klavír, vyučovatelskou praxi a vede závěrečné písemné práce). Zároveň je v MC posluchačem Kurzu č. 4 - Didaktika profesionální přípravy klavíristů do umělecké a pedagogické praxe, určeného pro pedagogy konzervatoří a vysokých škol.*

Nezáměrné faktory umělecké výchovy žáků ZUŠ

Období distanční výuky mne přivedlo k úvahám nad obecně-pedagogickými otázkami, které jsou součástí výchovy mladých hudebníků. Na základě životních okolností a situací se nabízí některé z nich aktualizovat a uvědomit si jejich význam v pedagogické praxi.

Distanční výuka hry na hudební nástroj inspiruje mimo jiné k zamyšlení nad formou a funkcí používaných hodnotících nástrojů. Na rozdíl od běžněji uplatňovaného vnějšího pojetí hodnocení formou předávání kontrolní informace od pedagoga směrem k žákovi nás přivádí k chápání hodnocení jako vnitřního prostředku rozvoje žáka, k vytváření žákovské sebereflexe, která je cestou k osobnostnímu rozvoji učícího se.

V kontextu distanční výuky se může stát inspirací pro zařazení nových motivačních aspektů skutečnost, že je zdánlivě „oslabena" autorita pedagoga a posílena autonomie žáka. Jestliže je jedním z trendů vývoje pedagogiky 20. století humanizace vzdělávání, je škoda nezahrnovat některé její principy i v instrumentální individuální výuce.

Sebereflexe a introspekce žáka se stávají běžnou součástí výuky. Edukační prostředí základního uměleckého školství s ohledem na individualizaci vzdělání se stávají příhodným prostředím pro uplatňování uvedených principů.

Pomoc a návod pro rozvíjení těchto prvků lze najít např. v publikaci Mgr. Jany Kratochvílové Systém hodnocení a sebehodnocení žáků (Brno, 2011), která nabízí konkrétní ukázky z pedagogické praxe, včetně jejich realizace v životě základní školy. Autorka zde formuluje příklady otázek, které dítě dovedou k introspekci a sebereflexi:

- Co je pro tebe nyní důležité?
- Co chceš změnit?
- Kdy se cítíš být šťastný?
- Kdy se cítíš být bezradný?
- Zamysli se, v čem jsi udělal pokrok?
- V čem potřebuješ pomoc?
- Můžeš si nějak pomoci sám?

V období výuky, která probíhala v distančním režimu, se najednou začala projevovat nová motivace dětí a vlastně všech zúčastněných k výuce hry na klavír. Skutečná motivace byla nejrůznější, příkladem mohou být tvrzení žáků „doma mě to nebaví", „bez koncertů nemám motivaci", „přes počítač mě to nebaví."

V situaci, kdy je omezeno bezprostřední působení učitele, je důležité vedení žáka k autonomii a spoluzodpovědnosti. Schopnost sebereflexe žáka je nepostradatelná. Situace zároveň ukazuje, jak důležité je v určitých vývojových fázích přípravy žáka obrátit pozornost od výsledku učení k radosti ze samotného procesu učení.

Pedagogové hledají rozmanité zdroje motivace v různorodých materiálech na různých platformách. Tím nejzákladnějším zdrojem motivace pro učitele je ovšem šťastný žák, přestože se jedná o dítě, na které jsou kladeny odpovídající nároky, a je vystaveno objektivní klasifikaci. Na schopnosti pedagoga umět pracovat s výše zmíněnými hodnotami ukazuje např. prof. Ulrich Mahlert (Üben & Musizieren, Schott Verlag, 1/2011). Tyto dovednosti zahrnují umění pedagoga nechat hudbu rezonovat s vnitřními pocity žáka, společné prožívání radosti s žákem, když mohou obdivovat umělecké dílo nebo interpretaci velkého umělce. Pedagog nechává žákovi prostor hledat vlastní prostředky tak, aby mohl s nástrojem „souznít."

Pedagogům předává svůj pohled na hodnotný umělecko-pedagogický proces shrnutý v několika bodech:

1. Pěstujte pocity štěstí při vlastním provozování hudby. Radujte se z vlastního muzicírování.

2. Sdílejte své vlastní štěstí se svými žáky. Dělte se s nimi o své vlastní hudební aktivity.

Pěstujte spontánní přístup, často jsme svázáni časem, zbývá málo času na neformální, přátelské předávání. Nakazte žáky vlastním přístupem.

3. Uvědomujte si momenty štěstí ve výuce – ba co víc, zhmotňujte je, poukazujte na ně, prožívejte je.

4. Nechte se inspirovat vlastními žáky.

5. Upozorňujte na možnosti spíše než na nedostatky. Rozvíjejte své žáky hledáním nevyužitých potenciálů. Uplatňujte zásady pozitivní psychologie.

6. Všímejte si ve vyučování tzv. naplněných okamžiků a dejte jim ve výuce prostor. Dávejte jim náležitý prostor.

7. Ve výuce neustále dokola sledujte jednotu tělesného, rozumového a emocionálního.

8. Uvědomte si, že vedle umění hudby předáváte žákům také umění žít, které může přivést žáky ke spokojenému životu.

9. Hudba a život: spojujte tyto oba fenomény ve své výuce co nejčastěji.

10. Pečujte o své vlastní štěstí vycházející z profese učitele.

Při zpětné reflexi své červnové přednášky, která navazovala na období distanční výuky, si uvědomuji, že potřebné formy kompenzace „elektronizace" učebního procesu vychází a vedou k ryze lidským hodnotám, jako je hledání smysluplnosti, umění prožitku, štěstí a pozornosti, které jsou základem veškerého vzdělávání.

▸ Radka Hreňová

▸ *Autorka článku MgA. Radka Hreňová vystudovala hru na klavír na brněnské konzervatoři ve třídě MgA. Hany Pelikánové a na JAMU v Brně ve třídě doc. Vladimíry Slávikové. Magisterské studium ukončila v roce 2006. Nyní pedagogicky působí na ZUŠ Jedovnice a na Konzervatoři Brno. V Metodickém centru HF JAMU je posluchačkou Kurzu č. 4 a zároveň vede pedagogický seminář v Kurzu č. 1 a 2.*

Katedra klavírní interpretace

Mimoškolní aktivity pedagogů KKI HF JAMU

březen 2021

20. 3. 2021 MC JAMU
MgA. Dominik Gál - přednáška „O klavírním díle Jana Nováka (100. výročí skladatelova narození)"
koncert, program: J. Novák - Elegantiae Tripudiorum

duben 2021

28. 4. 2021 Záznam koncertu bez publika - Slavnosti svobody, Měšťanská beseda Plzeň
Igor Ardašev a Plzeňská filharmonie, program: G. Gershwin - Rhapsody in Blue

květen 2021

4. 5. – 5. 5. 2021 Mladí pianisté hrají na Steinway & Sons
MgA. Martin Fišl – člen poroty

8. 5.–9. 5. 2021 Pianoforte per tutti
prof. Jan Jiraský, Ph.D. – předseda poroty
MgA. Martin Fišl - člen poroty
MgA. Dominik Gál - člen poroty

18. 5. 2021 Online koncert 56. Hudebního festivalu L. van Beethovena – Teplice
Igor Ardašev a Ivan Ženatý

červen 2021

11. 6.–13. 6. 2021 Prague Junior Note
MgA. Helena Weiser – členka poroty

24. 6.–26. 6. 2021 Mezinárodní soutěž Vlastimila Lejska pro klavírní dua
MgA. Helena Weiser – členka poroty

26. 6.–27. 6. 2021 Beethovenovy Teplice
prof. Alena Vlasáková – předsedkyně poroty

červenec 2021

1. 7. 2021 Festival komorní hudby – Český Krumlov
Helena Weiser a Stanislav Předota

2. 7.–10. 7. 2021 54. Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy JAMU
prof. Alena Vlasáková - lektorka
prof. Jan Jiraský, Ph.D. - lektor

3. 7. 2021 Komorní koncert - koncertní sál JAMU
Jan Jiraský

5. 7. 2021 Klavírní recitál - Hudební festival B. Martinů a L. Janáčka Turnov
Igor Ardašev

6. 7. 2021 Komorní koncert – koncertní sál JAMU
Viktor Vojnovič

26. 7.–1. 8. 2021 Interpretační kurzy Konzervatoře Evangelické akademie – Olomouc
doc. Alice Rajnohová, Ph.D. - lektorka

srpen 2021

20. 8.–27. 8. 2021 Klavírní kurzy Mikulov
MgA. Helena Weiser - lektorka

22. 8. 2021 Mezinárodní hudební festival KUTNÁ HORA 2021- Zahajovací koncert
Igor Ardašev, Pavel Šporcl a Heroldovo kvarteto

22. 8. 2021 Klavírní kurzy Brno – Zahajovací koncert
Pavel Zemen

22. 8.–28. 8. 2021 Klavírní kurzy Brno
MgA. Martin Fišl – lektor
MgA. Dominik Gál – lektor
MgA. Pavel Zemen – lektor

23. 8. 2021 Mezinárodní hudební festival KUTNÁ HORA 2021
Igor Ardašev a Heroldovo kvarteto, program: F. Chopin - Klavírní koncert f moll

23. 8. 2021 – EPTA Bratislava
prof. Alena Vlasáková - přednáška „Inspirace tvořivými hrami u klavíru pro oblast improvizace a technických cvičení"

24. 8. 2021 – EPTA Bratislava
prof. Jan Jiraský, Ph.D. - přednáška „Pohled do klavíru"

25. 8. 2021 Nesmrtelný Mozart – koncert pro Ústí nad Labem
Igor Ardašev

26. 8. 2021 Klavírní kurzy Brno
prof. Alena Vlasáková – přednáška a masterclass „České klavírní skladby pro děti a mládež"

září 2021

3. 9. 2021 Městské slavnosti Vysoké Mýto – Šemberovo divadlo
Jan Jiraský a Graffovo kvarteto

9. 9. 2021 Koncert KPH – Kulturní dům Postřelmov
Igor Ardašev a Ivan Ženatý

15. 9. 2021 Klavírní recitál - Plzeňská filharmonie, Dům hudby
Jan Jiraský

16. 9. 2021 Koncert Plzeňská filharmonie – Měšťanská beseda Plzeň
Igor Ardašev, program: E. Grieg – Klavírní koncert a moll

16. 9. 2021 Klavírní koncert „Pocta Rudolfu Roklovi" – Zámek Rychnov nad Kněžnou
Pavel Zemen

17. 9. 2021 – Bad Elster (SRN) - König Albert Theater
Jan Jiraský a EUchestra Egrensis, dirigent F. Merz, program: Chopin - Klavírní koncert e moll

17. 9.–19. 9. 2021 Klavírní ateliéry – ZUŠ Bedřicha Smetany Karviná
MgA. Helena Weiser – lektorka

18. 9. 2021 – Klavírní inspiromat – Chotěboř
MgA. Martin Fišl – přednáška „Kukátko do výuky"

20. 9. 2021 VOX IMAGINIS – Sál Milosrdných bratří, Brno
Igor Ardašev a Graffovo kvarteto

29. 9. 2021 Koncert KPH Louny
Igor Ardašev a Ivan Ženatý

říjen 2021

6. 10. 2021 WORKSHOP IMMORTALITATIS CAUSA Jan Novák 100 – MUNI Brno
MgA. Viktor Vojnovič

9. 10. 2021 Moravský podzim/ Jan Novák komorně - Besední dům, Brno
Dominik Gál

10. 10. 2021 Zámecká hudební setkání – Zámek Průhonice
Igor Ardašev a Ivan Ženatý

10. 10. 2021 Komorní koncert – Oberstdorf (SRN)
Alice Rajnohová, Jakub Rousek a Radka Müller

11. 10. 2021 Komorní koncert - Bad Wörishofen (SRN)
Alice Rajnohová, Jakub Rousek a Radka Müller

16. 10. 2021 Klavírní soboty - Konzervatoř Brno
prof. Jan Jiraský, Ph.D. - přednáška „Romantická klavírní alba pro děti a mládež"
MgA. Dominik Gál – přednáška „Klavírní dílo Jana Nováka – využití v klavírní pedagogice"

listopad 2021

4. 11.–6. 11. 2021 Mezinárodní klavírní soutěž "Bachovská cesta" - ZUŠ Dobřany
MgA. Helena Weiser – členka poroty

9. 11. 2021 Komorní koncert - Besední dům, Brno
Jan Jiraský a Parnas Quintet

11. 11. 2021 Komorní koncert - Zámek Nelahozeves
Igor Ardašev a František Novotný

11. – 13. 11. Mezinárodní klavírní soutěž Amadeus - Brno
prof. Jan Jiraský, Ph.D. - předseda poroty

12. 11. 2021 Klavírní soutěž "Středočeské pianoforte" - Říčany
MgA. Helena Weiser – členka poroty

14. 11. 2021 Čtyřruční recitál Dua Ardašev - Severočeské divadlo Ústí nad Labem
Igor Ardašev a Renata Ardaševová – Lichnovská, program: B. Smetana - Má vlast

14. 11. 2021 Klavírní recitál - Opava
Jan Jiraský

15. 11. 2021 Čtyřruční recitál Dua Ardašev – Měšťanská beseda Plzeň
Igor Ardašev a Renata Ardaševová – Lichnovská, program: B. Smetana – Má vlast

24.–26. 11. 2021 Mezinárodní klavírní soutěž "Virtuosi per musica di pianoforte" - Ústí nad Labem
MgA. Helena Weiser – předsedsedkyně poroty

Úspěchy studentů KKI HF JAMU na mezinárodních klavírních soutěžích

Kateřina Potocká

1. cena a titul absolutního vítězství – Concorsi Internazionali di Musica della Val Tidone, Itálie

1. cena – 31st Young Musician International Competition „Citta di Barletta," Online Edition 2021, Barletta, Itálie

pedagogické vedení:
prof. Alena Vlasáková

Martin Nosek

2. cena – 31st Young Musician International Competition „Citta di Barletta," Online Edition 2021, Barletta, Itálie

Čestné uznání – 30th Roma International Piano Competition, Řím, Itálie

pedagogické vedení:
prof. Alena Vlasáková

31° Concorso Internazionale per Giovani Musicisti "Citta' di Barletta"
31st Young Musician International Competition "Citta' di Barletta"
On Line Edition 2021
Settembre/September 21 -26, 2021
Diploma di/of Primo Premio
punti/points 97/100
Sezione/Section Pianoforte
Categoria/Category F
conferito a/given to POTOCKA Katerina
La Giuria
Barletta, 25 settembre 2021
MINISTERO DELLA CULTURA
Buzzi Unicem
Megamark

31° Concorso Internazionale per Giovani Musicisti "Citta' di Barletta"
31st Young Musician International Competition "Citta' di Barletta"
On Line Edition 2021
Settembre/September 21 -26, 2021
Diploma di/of Secondo Premio
punti/points 91/100
Sezione/Section Pianoforte
Categoria/Category G
conferito a/given to NOSEK Martin
La Giuria
Barletta, 26 settembre 2021
MINISTERO DELLA CULTURA
Buzzi Unicem
Megamark

COMUNE DI CASTEL SAN GIOVANNI
FONDAZIONE DI PIACENZA E VIGEVANO
FONDAZIONE VAL TIDONE MUSICA
CONCORSI INTERNAZIONALI DI MUSICA DELLA VAL TIDONE
EDIZIONE 2021
Diploma
rilasciato a
POTOCKÁ KATEŘINA
CONCORSO VAL TIDONE - SEZ. PIANOFORTE
Cat. D - Punti 97 - 1° Class. Assoluto
Giuria
Manuel Araujo
Ratko Delorko
Lucia Grizzo
Siro Saracino
Direttore Artistico
Livio Bollani

BÁSNÍCI KLAVÍRU V

Asociace univerzit třetího věku ČR U3V

V zimním semestru letošního akademického roku organizuje Katedra klavírní interpretace již 5. cyklus přednášek s romantickým názvem Básníci klavíru. Kurz osmi přednášek patří do koncepce celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku. Tento speciální vzdělávací program pro seniory vznikl původně ve Francii, u nás se plně rozvinul po roce 2000. Na JAMU organizují kurzy U3V obě fakulty – Divadelní i Hudební.

Během první říjnové přednášky pomohl prof. Jiraský, Ph.D. účastníkům podívat se do nitra koncertního klavíru, který má více než tisíc součástek. Přítomným objasnil funkci mechaniky klavíru i možnosti jejího nastavení pro potřeby klavíristy.

Doc. Alice Rajnohová, Ph.D. navázala v listopadové přednášce tématem Mozartových klavírních koncertů na přednášku z loňského roku. Mozartova koncertantní tvorba bývá považována za nejvýznamnější součást jeho díla. Celkem 27 klavírních koncertů představuje bohatý zdroj hudebních nápadů. V době podzimního nepříznivého počasí tato krásná hudba přítomné bezesporu zahřála a potěšila.

Ve druhé listopadové přednášce otevřel MgA. Pavel Zemen vhled do formy fantazie. Uvedl historii fantazií a odkryl bohatství klavírních fantazií W. A. Mozarta.

Pod názvem třetí listopadové přednášky prof. Jana Jiraského, Ph.D. Janáčkem to nekončí! se skrývá osobnost skladatele Klementa Slavického. Tento významný

skladatel 20. století se ve svém díle inspiroval moravskou lidovou hudbou a převzal tak janáčkovskou štafetu.

Kompoziční styl norského romantického skladatele E. Griega přiblížil posluchačům začátkem prosince BcA. Adam Závodský. Zaměřil se především na cyklus šestašedesáti klavírních miniatur Lyrické kusy, které vznikaly v průběhu celého skladatelova života.

Určitě zajímavou skutečností je fakt, že mnozí velcí skladatelé ovlivňovali stavbu klavírů. Jak se dozvěděli frekventanti cyklu Básníci klavíru v další prosincové přednášce prof. Jiraského, Ph.D., tak mezi nejčinorodější v tomto směru patřil Ludwig van Beethoven.

V lednové přednášce se prof. Jiraský, Ph.D. zaměří na formu variací, které byly oblíbeny již od baroka a skladby této formy vznikají až dodnes. A to variace vycházející z nové skladatelovy myšlenky i variace, které využívají témata cizí.

Celý cyklus Básníci klavíru bude ukončen v romantickém duchu závěrečnou přednáškou Mgr. Dalimila Ševčíka 14. ledna 2022 na téma poslední klavírní sonáta Franze Schuberta. Toto dílo vzniklo v posledních měsících skladatelova života, a přesto v něm převažuje jemný výraz a projasněné nálady v tónině B dur, která bývá spojována s nadějí v lepší svět.

▸ Miroslava Raková

Kurzy

54. Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy

Po roční odmlce se uskutečnily Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy na HF JAMU v Brně. Konaly se od 2. do 11. 7. 2021. Zájem o kurzy byl i letos vysoký. Celkový počet účastníků všech nabízených hudebních oborů se rovnal devadesáti.

První vyučovací den byl obohacen dvěma koncerty pedagogů. Vzhledem k velkému zájmu posluchačů a aktuálním vládním opatřením omezujícím kapacitu sálu, se pořádal pro dvě skupiny posluchačů v Koncertním sále HF JAMU dvakrát po sobě. Koncert pedagogů se jako každoročně setkal s úspěchem a uznáním.

Na kurzech obor klavír vyučovala prof. Alena Vlasáková a prof. Jan Jirasky, Ph.D. Studenti měli možnost studovat u jednoho z pedagogů nebo si zvolit možnost výuky u obou lektorů. V letošním roce byli studenti kurzů především z České republiky, několik jich přijelo ze Slovenska. Výuka hry na klavír i koncerty probíhaly na vynikajících klavírech.

Hlavní kategorií zájemců o aktivní účast na kurzech jsou každoročně talentovaní studenti vyšších ročníků konzervatoří, směřující ke studiu hudby na vysoké škole. Přijíždějí výhradně s repertoárem nastudovaným během školního roku pod vedením svých pedagogů.

U studovaných skladeb se pedagogové kurzů často dotazují na charakter skladby. Dále se věnují otázkám artikulace, stylovosti, pedalizaci i prstokladu v problematických nebo technicky náročných pasážích skladby. Studenti přijíždějící na kurzy opakovaně, se během let posunují jak v náročnosti hraného repertoáru, tak i v úrovni interpretace.

Práce na hodinách je intenzivní. Každému studentovi se dostává cenných rad, které mu pomáhají lépe hrát. Na radách a úkolech pracují studenti v rámci svých cvičných hodin, kterých mají dostatek, ale samozřejmě i dlouhodobě. Cílem je, aby se rady pedagogů staly součástí přístupu studentů ke klavírní hře.

Každý večer se koná, což je velikou výhodou Mezinárodních mistrovských interpretačních kurzů, koncert pro účastníky v Koncertním i Komorním sále HF JAMU. Na těchto koncertech se podíleli i současní studenti Katedry klavírní interpretace a doktorandi. Ti zároveň pomáhali v organizování kurzů, věnovali se účastníkům a hostům kurzů, mezi nimiž často bývají i pedagogové konzervatoří z ČR.

Účastníci kurzů mají možnost chodit na výuku ostatních. Dále kurzy každoročně nabízejí doprovodný program. V letošním roce to byly lekce jógy, prohlídka města Brna a plavba parníkem na Hrad Veveří.

O zázemí, organizaci a administrativu kurzů se stará koncertní a zahraniční oddělení HF JAMU, které vždy a s úsměvem řeší i rozmanité prosby účastníků.

Kurzy uplynuly v příjemné a tvůrčí atmosféře. Pro mě, jako učitelku ZUŠ a posluchačku Metodického centra JAMU, jsem v nich našla cenné podněty pro vlastní hru na klavír i pedagogickou činnost a mohu tyto kurzy

ostatním studujícím v Metodickém centru doporučit pro alespoň pasivní účast.

▸ Anna-Adéla Ludvíčková

▸ *Autorka článku BcA. Anna-Adéla Ludvíčková vystudovala hru na klavír na Konzervatoři v Praze a je absolventkou bakalářského studia Klavírní pedagogiky na HF JAMU v Brně. Pedagogicky působí na ZUŠ Praha – Zbraslav. MC HF JAMU navštěvuje od roku 2009 a v současné době studuje Kurz č. 3 – Praktická aplikace moderních studijních materiálů a učebních pomůcek ve výuce klavírní hry.*

Klavírní kurzy Konzervatoře Brno „Prázdninové rozehrávání 2021“

Těsně před začátkem školního roku ve dnech 22.–28. 8. 2021 na půdě Konzervatoře Brno již posedmé proběhly klavírní kurzy „Prázdninové rozehrávání,“ které byly určeny pro všechny zájemce, kteří se chtěli zdokonalovat v klavírní hře. V tomto roce přivítalo klavírní oddělení Konzervatoře Brno rekordní počet přihlášených účastníků, celkem 75 z celé republiky.

Cílem tohoto setkání mladých klavíristů různého věku, jejich pedagogů a rodičů s profesory konzervatoře bylo smysluplně nastartovat nový školní rok a intenzivně se věnovat klavírní hře (kromě individuálních klavírních lekcí poskytla konzervatoř v dostatečné míře i možnost cvičení). Mladí muzikanti si také mohli zazpívat ve sboru „Brněnská notička,“ zacvičit si na lekcích „Jóga pro hudebníky“, či vyzkoušet hru na varhany v nové disciplíně „Varhany na zkoušku.“ Během tradiční vycházky za kulturou mohli tentokrát všichni zájemci navštívit historickou vilu Löw-Beer a vyslechnout si velmi zajímavou přednášku o kulturním životě města Brna v meziválečném období.

Nedílnou a velmi důležitou součástí klavírních kurzů je i festival **„Čtyři setkání s hudbou“**, který tento rok finančně podpořil Český hudební fond, Nadace Leoše Janáčka a Nadace OSA Partnerství.

Ve slavnostní atmosféře a s velkým úspěchem tento festival zahájil koncert pedagogů kurzů, na kterém se s velmi náročným sólovým programem (O. F. Korte, S. Rachmaninov) představil klavírista Pavel Zemen. Ve druhé polovině koncertu pak zazněla komorní hudba S. Prokofjeva v podání Alexeje Aslamase (housle) a Inny Aslamas (klavír).

Druhý koncert festivalu byl recitálem jediného interpreta – Jana Bartoše, jednoho z nejzajímavějších českých současných pianistů. Program koncertu s názvem „Česká klavírní tvorba“ byl věnován L. Janáčkovi a M. Kabeláčovi a byl přijat přítomným publikem s velkým nadšením.

Náplní třetího setkání s hudbou (věnovaného české klavírní tvorbě pro mládež) byla jak pro přítomné mladé publikum, tak i pro všechny pedagogy velice zajímavá a přínosná přednáška prof. Aleny Vlasákové. Na přednášku bezprostředně navázal workshop s vybranými modely z řad kurzistů.

Svátečním zakončením festivalu i všech klavírních kurzů se stal závěrečný koncert, na kterém zazněly jak skladby pro sólový klavír, tak i pro klavír na čtyři ruce, ba dokonce i pro dva klavíry a osm rukou. Největší odezvu u přítomného publika mělo vystoupení pěveckého sboru kurzistů, který za necelý týden dokázal nacvičit pestrý program.

Za organizátory kurzů bych ráda poděkovala pedagogům za jejich obětavou práci, koncertním umělcům za jejich krásné výkony a všem účastníkům za jejich zájem a přízeň.

Doufejme, že budeme moci pokračovat v této tradici a znovu se v dobrém zdraví sejdeme v srpnu roku 2022.

▸ Inna Aslamas
ředitelka BKK „Prázdninové rozehrávání“

▸ *Mgr. Inna Aslamas vystudovala Kazaňskou hudební akademii. Po absolutoriu vyučovala na hudebním gymnáziu v Čeboksarech. Uplatnila se jako sólistka i členka různých komorních souborů, nahrávala pro ruskou televizi a rozhlas repertoár širokého stylového záběru. Od roku 1994 žije v České republice. Několikrát byla oceněna za klavírní spolupráci na interpretačních kurzech, soutěžích a mezinárodních festivalech. Věnuje se také čtyřruční hře. Od roku 1997 pedagogicky působí na brněnské konzervatoři, kde vyučuje hru na klavír, komorní hru a povinný klavír a je vedoucí oddělení klávesových nástrojů.*

Koncerty

Brněnské klavírní mládí počtrnácté

I letošní 14. ročník Brněnského klavírního mládí byl poznamenán covidovými problémy a lockdownem. Po lednové přehrávce museli vybraní uchazeči o účinkování čekat až do poloviny září, kdy se konečně po několika odkladech mohl původně na jaro plánovaný koncert uskutečnit.

Společný koncert brněnských ZUŠ a konzervatoře se konal 16. září 2021 v sále Besedního domu. Účinkovali **Regina Mládková**, **Vojtěch Ocelka** a **Jakub Černý** ze ZUŠ Jaroslava Kvapila, **Berenika Kučerová** a **Martin Bajer** ze ZUŠ Vítězslavy Kaprálové, ZUŠ Františka Jílka vyslala sestry **Sofii a Viktorii Kozánkovy**, ZUŠ Orchidea zastupovaly **Amálie Vlčková a Hana Graffová**, ZUŠ Veveří **Martina Taslerová a Anežka Munzarová**, ze ZUŠ Universum vyslechlo publikum **Annu Marii Soběslavskou** a ze ZUŠ Pavla Křížkovského **Tomáše Fitze**. **Michaela Candrová, Veronika Angelovičová a Marek Peňáz** pak reprezentovali Konzervatoř Brno.

Přes všechny pochopitelné komplikace byly výkony účinkujících nadprůměrné. Celková vysoká úroveň koncertu vede k následující úvaze:

I když byli jak učitelé ZUŠ, tak jejich žáci téměř rok a půl omezováni ve výuce a vzájemných kontaktech, byli nuceni hrát a učit se pouze online, vzdát se nejen koncertů a zkoušek, ale i nutných přehrávek, na kterých se skladby tříbí a usazují, přesto dokázali společně připravit a předvést vynikající výkony. Zato patří všem pedagogům velké uznání a poděkování a účinkujícím dětem i studentům srdečný potlesk.

Lednové výběrové přehrávky se zúčastnil největší počet zájemců o účinkování ze všech dosavadních ročníků Brněnského klavírního mládí. Do určité míry k tomu jistě přispěla ona nedobrovolná covidová pauza – tedy absence jakýchkoli vystoupení.

Za zmínku také stojí, že již po skončení koncertu 16. září se učitelé zajímali, zda se v lednu 2022 bude konat přehrávka na koncert v příštím roce – BKM 2022. Vždyť vystoupení na koncertě je pro každého tvořivého hudebníka, ať malého nebo staršího, cílem, ke kterému směřuje jeho příprava, metou, kvůli které tráví hodiny u svého nástroje. A pokud se koncert může konat v sále Besedního domu, což je v Brně ještě stále jediné skutečně reprezentativní koncertní prostředí, je to pro nadané a pracovité žáky a studenty i mimořádná odměna.

ZUŠ samozřejmě pořádají v Besedním domě své slavnostní koncerty, ale na nich obvykle účinkují soubory, orchestry a sbory. Pro sólistu, a obzvlášť sólistu – klavíristu, je šance vystoupit ve velkém sále mnohem menší, a proto nás velmi těší, když se nám podaří talentovaným pianistům tento zážitek umožnit. Doufejme tedy, že koncerty Brněnského klavírního mládí budeme moci pořádat i v příštích letech ke spokojenosti všech zúčastněných.

▸ Renata Bialasová

▸ *Autorka článku Mgr. Renata Bialasová absolvovala hru na klavír na Konzervatoři Brno ve třídě Mgr. Josefy Hlouškové a poté VŠMU v Bratislavě ve třídě doc. Evy Fischerové. Od roku 1988 vyučuje hru na klavír na Konzervatoři Brno. Deset let korepetovala na smyčcové katedře JAMU. V rámci Klubu moravských skladatelů organizuje festivaly Dny mladých interpretů. Podílí se na organizaci každoročního projektu Brněnské klavírní mládí, společném koncertě vybraných žáků brněnských ZUŠ a studentů konzervatoře.*

Improvizace

Barevné improvizace rozezněly domácnosti posluchačů MC

Improvizační přehlídka „Hrajeme si pro radost“ se v roce 2021 uskutečnila v podobě online přenosu. Dne 20. března, v odpoledních hodinách konzultačního dne Metodického centra, bylo možné vyslechnout záznam improvizací, které pedagogové nebo rodiče účinkujících žáků zaslali na adresu MC. Téma přehlídky znělo „Barvy jara.“

Na přehlídku se přihlásilo celkem 21 účinkujících a připravili si dvě improvizace – jedna neměla žádné bližší upřesnění, pouze se měla týkat daného tématu, druhá improvizace už měla vycházet z přesnějšího zadání. Improvizátorům byla zaslána barevná paleta, kde každá barva měla svůj akord. Úkolem improvizujících klavíristů bylo vybrat si barvu (nebo si vymyslet svoji vlastní), použít ve své improvizaci daný akord a vymyslet vhodný název improvizace. Tabulka akordů s barvami vznikla spontánně – pár měsíců myšlenka uzrávala, a když už bylo za pět minut dvanáct, sedlo se ke klavíru s tužkou a notovým papírem a do půl hodiny bylo hotovo. O dost delší bylo grafické zpracování nápadu, který byl v konečné podobě odeslán účinkujícím.

Ze zaslaných nahrávek tým MC vytvořil videozáznam, v němž se představili jednotliví účinkující. Přehlídku zahájil Jan Mach (8 let), který zahrál své dvě improvizace s názvy „Jaro“ a „Duhová barva.“ Následovali další účinkující se svými improvizacemi: Eliška Divínová (Sněhulákovo loučení, Sýčkův les), Šárka

Zákravská (Valašské jaro, Skořec vodní), Eliška Dvouletá (Déšť nad pampeliškovou loukou, Fuchsiová improvizace s datlem), Julie Jovbaková (Květinový valčík, Motýlek), Ria Sabotová (Květy pivoněk, Jarní rosa), Kateryna Juryk (Probouzení v kouzelném lese, Třepotání višňových květů), Emílie Kaplanová (Motýlí křídla, Ranní slunce), Tomáš Homola (Šedozelená, Aprílová přeháňka), Vavřinec Kubíček (Rašení, Tajemná jarní noc), Jan Šesták (Preludium g-moll „Barvy jara,“ Bagatela B dur „Tráva“), Antonín Kunc (Konvalinky, Úsvit), Lucie Fiedlerová (Velikonoce v kurníku, Jarní vánek), Jonáš Pícha (Jazzové jaro 1, Jazzové jaro 2), Anežka Staňková (Mláďátka, Lesní řeka), Viktor Skýpala (Bílá jako sněženka neboli první posel jara, Probuzení jara), Veronika Vlčková (Jarní valčík, Akvarely), František Stoklas (Jarní nálada, Růžový sen), David Vlček (Barvy jara, Jarní vánice), Tomáš Patsch (May Prelude, Když taje sníh) a přehlídku zakončil Daniel Hodgkins (Růžová, Impression of Spring).

Účinkující žáky připravili pedagogové ze ZUŠ Hostinné (Štěpánka Hrubecká), ZUŠ Vsetín (Lenka Šoborová), ZUŠ Alfréda Radoka Valašské Meziříčí (Lenka Šoborová), ZUŠ Hranice (Gabriela Zdarsová), ZUŠ Učňovská 1, Praha (Václav Holler), ZUŠ Veselí nad Moravou (Marcela Dvořanová), ZUŠ „Žerotín“ Olomouc (Hana Švajdová), ZUŠ CAMPANELLA Olomouc (Anežka Bartulcová), ZUŠ Bedřicha Smetany Nové Město nad Metují (Jaroslava Staňková),

ZUŠ Lubomíra Ligase Bzenec, s. r. o. (Vít Trumpeš) a ZUŠ Iši Krejčího Olomouc (Ludmila Uhlířová).

Všichni malí i mladí pianisté si své improvizace hezky uvedli a popovídali o jejich vzniku, poté je zahráli. Všechny improvizace měly v sobě něco krásného a jedinečného a pro nás posluchače bylo velkým potěšením sledovat, jak se pod jejich rukama rodí nová, zajímavá a často i krásně zahraná hudba. Jejich vystoupení byla velmi inspirativní a osvěžující. Někteří do své hry zapojili i recitaci, zpěv nebo taneční prvky.

Už se moc těšíme na další ročník improvizační přehlídky, který se koná v sobotu 23. dubna 2022 (uzávěrka přihlášek je 23. 3.), tentokrát na téma „Zeptej se hvězd." Možná při hlubším zkoumání vesmíru (ať už v nás či kolem sebe) objevíme i život ve hvězdách. Budeme se těšit na současné i nové malé i mladé improvizátory.

▸ improvizační tým MC

▸ *Zvláštní poděkování patří Mgr. Věře Chmelové, Ph.D., která je duší těchto nesoutěžních improvizačních přehlídek, které trpělivě připravuje s nadšením a láskou. Již několik let vytváří a udržuje krásné a potřebné přehlídky, které jsou dostupné všem malým a mladým klavíristům z ČR bez ohledu na to, zda jsou jejich učitelé studujícími v Metodickém centru – klavír - HF JAMU.*

▸ *Zakladatelem těchto přehlídek je bývalý lektor MC Mgr. Petr Hanousek, který dlouhé roky vedl i třídu improvizace na mikulovských klavírních kurzech.*

Metodické centrum KKI HF JAMU v Brně pořádá 23. dubna 2022

klavírní improvizační přehlídku

HRAJEME SI PRO RADOST
na téma „ZEPTEJ SE HVĚZD“

Přehlídka je určená pro klavíristy ZUŠ od šesti do osmnácti let.

Přihlášení účinkující si připraví vlastní improvizaci/skladbu či více skladeb na téma „ZEPTEJ SE HVĚZD“. Čím dál častěji se dostáváme do situace, kdy se sami sebe ptáme, nebo se někdo ptá nás, na něco, na co se nedá přesně odpovědět. Nevíme, co bude zítra, za měsíc, za rok… Když už si opravdu nevíme rady s odpovědí, můžeme po vzoru našich předků otočit hlavu k noční obloze a zeptat se hvězd. Jaké otázky se nám honí hlavou? O kterých z nich se nám chce hrát? Pro potřeby naší přehlídky bych doporučila otázky zajímavé, poetické, přitažlivé, dobrodružné aj., rozhodně ne ty, které slýcháme každý den z televize, rádia, tisku… Můžeme se ptát, kdy si zajedeme na nějaké oblíbené místo, kdy se nám splní náš sen, kdy se s někým potkáme, kdy se dočkáme něčeho, po čem toužíme… Ptáme se na cokoliv, co by nám hvězdy možná mohly i splnit, nebo nás alespoň nasměrovat na cestu, po které máme jít za svým cílem. Aby to však hvězdy poznaly, musíme jim naši představu/přání v improvizaci co nejlépe hudbou popsat, a můžeme zhudebnit i odpověď hvězd, jestliže máme pocit, že se už vyjádřily. Pokud by náhodou někdo neměl žádné zvláštní přání nebo otázku, může vymyslet improvizaci, která bude oslavovat hvězdy a hvězdnou oblohu. Inspirovat se může v různých pohádkách, příbězích nebo vědeckých objevech z oblasti vesmíru. Nezapomeňte též dát svým improvizacím výstižný název.

Pokud by to epidemiologická situace nedovolovala, proběhla by přehlídka online. Doporučujeme, aby účinkující sebe a své improvizace na koncertě (případně na videonahrávce) **stručně a hezky představili** (jak se jmenují, název improvizací, o čem jsou, jak vznikaly apod.). Časový limit pro jednoho účinkujícího (včetně druhé improvizace podle přesnějšího zadání) je **do pěti minut** (tj. čas může být i kratší, hlavní je, aby improvizace zaujala a udržela zájem posluchačů). V případě více než tří účinkujících žáků od jednoho pedagoga, budou další účinkující z jedné klavírní třídy zařazeni po domluvě – snahou je umožnit účast na přehlídce širšímu množství pedagogů.

Přihlášky zasílejte e-mailem na adresu mc.jamu@seznam.cz od 1. února do 23. března 2022. Po odeslání přihlášky obdržíte potvrzení o jejím přijetí (v případě online přehlídky i zadání druhé improvizace). Případné nahrávky obou improvizací zasílejte do konce března 2022. Byly by odvysílány **23. dubna 2022** v rámci konzultačního dne MC. Všichni účinkující v takovém případě předem obdrží link ke sledování. V případě příznivé epidemiologické situace se v tento den sejdeme osobně na JAMU a obě improvizace (doma připravenou a nově vzniklou v den konání přehlídky) si zahrajeme v rámci odpoledního vystoupení v aule.

Doporučené parametry nahrávky: **zasílejte pouze 1 nahrávku obou improvizací** (pokud máte potřebu něco stříhat, poraďte se, prosím, předem, není možné stříhat v průběhu hraní) **ve formátu mp4 přes úschovnu** – do několika dnů by Vám mělo přijít potvrzení o doručení zásilky (pokud nedojde, pište). **Odesílaný videosoubor nazvěte jménem žáka a ZUŠ, tj. ve formátu: Jméno_Příjmení_Škola_Město.mp4** (příklad: Josef_Nový_ZUŠ_Jiříkov.mp4). **Doporučujeme klasický záběr žáka z profilu u klavíru na šířku** (celek až polodetail), video nejlépe Full HD (1080p / 1080i) nebo HD (720p /720 i), audio nejlépe stereo (není podmínkou), nejméně 44,1kHz / 120kbps, pokud možno **s ručně nastavenou úrovní mikrofonu** (ruční nastavení lze zapnout na celé řadě digitálních videokamer a digitálních fotoaparátů, na většině mobilů iPhone i na celé řadě Android mobilů či tabletů (jen ve vybraných aplikacích). Nahrávat můžete v domácím prostředí i ve škole. **Doporučujeme použít stativ.** Pokud bychom zaslanou nahrávku považovali za technicky nevyhovující (zvuk, rozlišení, záběr na žáka aj.), budeme Vás kontaktovat a domluvíme se na úpravách, ale věříme, že to nebude nutné.

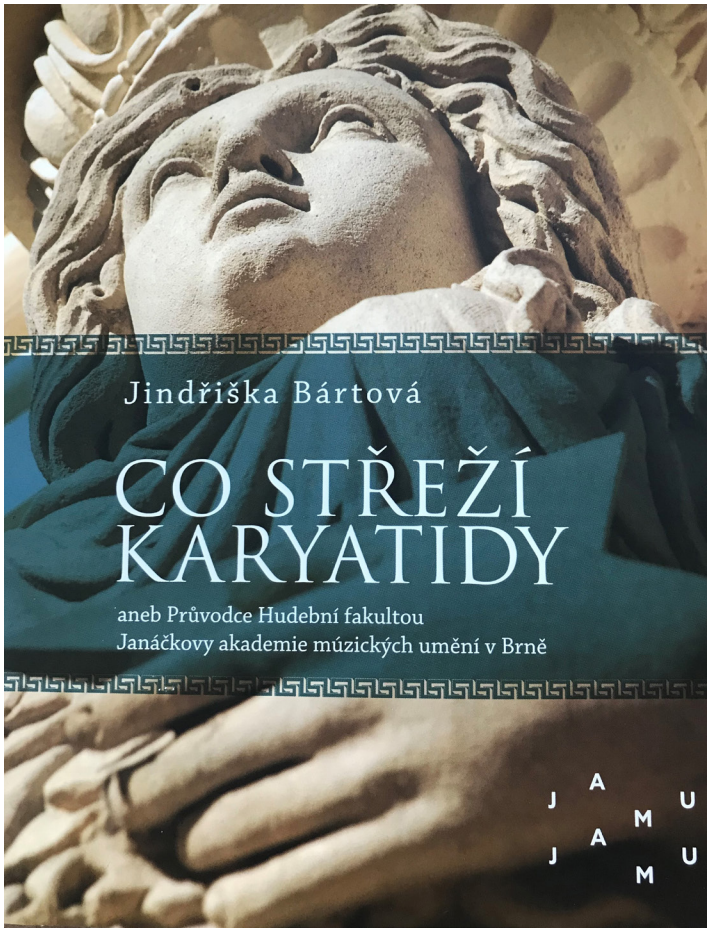
Těšíme se na vaše improvizace.

Přihlašovací údaje:

JMÉNO A PŘÍJMENÍ ŽÁKA, VĚK A ROČNÍK V ZUŠ
NÁZEV PŘIPRAVENÉ IMPROVIZACE/Í
JMÉNO PEDAGOGA, ADRESA ZUŠ
TELEFONICKÝ KONTAKT NA PEDAGOGA

Zajímavé knihy

Jindřiška Bártová: Co střeží karyatidy

Když jsem před pár lety poprvé vstupovala do krásné historické budovy Hudební fakulty JAMU na Komenského náměstí v Brně, hned mně padly do oka čtyři karyatidy na průčelí budovy. Neméně mě proto zaujala i publikace Co střeží karyatidy s podtitulem Průvodce Hudební fakultou Janáčkovy akademie múzických umění v Brně z pera prof. PhDr. Jindřišky Bártové, kterou vydalo nakladatelství JAMU v roce 2020.

Ve sbírce esejů právě karyatidy, sochy ženských postav pocházející z antiky, ožívají a stávají se vypravěčkami příběhů nejen o budově samotné, ale především o jejím bohatém vnitřním životě.

V první kapitole se čtenář dočte o vzniku karyatid a původu jejich jména. A také o tom, proč se architekti rozhodli karyatidy umístit i na budovu původně brněnského německého gymnázia, kde dnes sídlí Hudební fakulta.

Ve druhé kapitole vstupujeme do vstupní haly budovy fakulty, kde je umístěna Janáčkova busta od sochaře Jana Štursy. Skladatel Leoš Janáček, jehož jméno škola nese, je těsně spjat s činností školy.

Učebnu hry na bicí nástroje – Klenbový sál - nazývá autorka hájemstvím bicích. Píše nejen o vzniku tohoto sálu, ale i o hráčích na bicí nástroje i nástrojích samotných.

Další část knihy je věnovaná tématu přípravy veřejných akcí – oboru hudební produkce a operní režie.

Postupně se představují i všechny čtyři karyatidy. První – zasvěcená matematice, druhá – představující gramatiku a jazykové jevy obecně, třetí – historii a čtvrtá - filosofii. Přesto, že původně na budově německého gymnázia byly symbolikou středoškolského vzdělávání, autorka knihy osvětluje zajímavé souvislosti s vysokoškolským studiem hudby.

Kapitola knihy s názvem Dvacet nových klavírů obsahuje stručný popis klavíru, historii jeho vývoje a poukazuje na všestranné možnosti nástroje. Jak z názvu vyplývá, vyzdvihuje mimořádný projekt, kdy se v roce 2019 podařilo škole získat v rámci evropského operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání kromě jiných nástrojů také dvacet koncertních křídel. Členové komise objížděli české i světové výrobce a testovali stovky nástrojů. Studenti tak mají k dispozici hudební nástroje špičkové kvality.

Pro úplnost uvádí autorka knihy informace o osobnostech, které v budově v době působení německého gymnázia studovaly. Jednou z těch nejvýznamnějších byl, jak připomíná pamětní deska na budově, Tomáš Garrigue Masaryk, který navštěvoval gymnázium v letech 1865 – 1869.

Knihu vřele doporučuji k přečtení.

▸ Miroslava Raková

Alfred Brendel: Když dozněl potlesk

Rakousko-britský klavírista, básník a spisovatel Alfred Brendel oslavil počátkem letošního roku své 90. narozeniny. Po dvou letech jsme měli příležitost vidět tohoto legendárního pianistu opět v Praze v pedagogické roli. Jeho studenty byli členové Tria Incendio a modelovým skladatelem Franz Schubert. Na závěr této akce, pořádané Českou filharmonií a institutem Prague Music Performance, proběhl i křest jeho knihy Když dozněl potlesk.

Knihu v českém překladu vydalo nakladatelství Volvox Globator, stejně jako dvě předchozí sbírky Alfreda Brendela (r. 2016 – Hudba, smysl a nesmysl, r. 2018 – Abeceda klavíristy). V originále vyšla již v roce 2010.

Poměrně útlá knížka je sbírkou rozhovorů, esejí a básní. Úvodní text s názvem K odchodu z koncertního pódia byl napsán v Londýně roku 2009. Rozhovory (například pro deník Die Zeit z roku 2008 nebo rozhovor s Martinem Meyerem z roku 2006) se střídají s eseji (například O sluchu a slyšení či Knihy a noty) a básněmi (Čtyři básně, Čtyři malé básně či Čtyři klavírní básně). Jako doslov je použito laudatio Petera Hamma – pod názvem Útěcha v bezútěšnosti – K poctě Alfreda Brendela, pronesené při udělení Ceny Herberta von Karajana roku 2008. Přináším citaci úvodu tohoto textu:

„Kdykoli nás Alfred Brendel v posledních desetiletích bral s sebou na putování krajinami duše, jež otvírá velká hudba, prožívali jsme kromě čistě sluchového potěšení i odvážné emocionální a intelektuální dobrodružství, při němž si člověk uvědomoval, že hudba představuje specifickou formu myšlení. Alfred Brendel byl nazýván „filozof klavíru“ nebo „Hamlet u klavíru;“ basilejský spisovatel Jürg Laederach dokonce navrhoval zařadit mezi synonyma slova přemýšlet novotvar brendeln. Jak nepatřičně si člověk připadá, snaží-li se říci o Alfredu Brendelovi a jeho umění něco, co by on sám nedokázal tóny či slovy formulovat mnohem přesněji a poutavěji.“

Podobným směrem jako v citovaném textu se ubíraly i mé myšlenky poté, co jsem si knihu přečetla. Přemýšlela jsem, jak o této knize psát a zda je vůbec možné tlumočit autentická slova autora. Nezbývá, než se pustit do čtení a přemýšlet nad slovy geniálního myslitele - klavíristy, ale také básníka a spisovatele Alfreda Brendela.

▸ Miroslava Raková

▸ *Autorka článku Mgr. BcA. Miroslava Raková vystudovala hru na klavír na Konzervatoři v Teplicích, magisterské studium Učitelství pro ZUŠ na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích a bakalářské studium Klavírní pedagogiky na HF JAMU v Brně ve třídě prof. Aleny Vlasákové. V roce 1991 založila a do roku 1999 vedla Soukromou ZUŠ v Litvínově. Nyní pedagogicky působí v ZUŠ v Jirkově. Je autorkou překladu 2. dílu německé klavírní školy B. Schwedhelm Klavierspielen mit der Maus. V MC JAMU je v současné době posluchačkou kurzu č. 4. Od roku 2016 působí jako šéfredaktorka časopisu Pianissimo.*

Materiály do výuky

Hravý muzikant – co je nového?

Milí kolegové a všichni milovníci hudby, moc vás opět po čase zdravím. Dovolte mi seznámit vás se vším novým, co se na cestě Hravého muzikanta v minulých měsících odehrálo. Bylo toho hodně. Troufám si říct, že už mnoho dětí má radost z mých didaktických materiálů. Dostávám spoustu mailů s milými slovy, s poděkováním. Jedna paní učitelka mě nazvala světlonošem a reformátorem v oblasti výuky hudební teorie. Mám z toho všeho ohromnou radost a dává mi to velkou energii do další práce. Podařilo se mi vytvořit další nové hry – deskové i karetní, otočná kolečka pro procvičování not, stupnic, tempových označení.

Zásadním posunem v mé práci byl však měsíc únor, kdy mě oslovil pan Martin Vozar a nabídl mi spolupráci při vydání a prodeji mých pomůcek. Martin Vozar je autorem velkého množství pracovních sešitů pro hudební nauku i hudební výchovu a má velké zkušenosti s vydavatelskou činností. Je rovněž autorem drobných klavírních skladbiček a má na svých stránkách širokou nabídku od not až po drobné hudební dárky. Naše spolupráce je velice zajímavá. Pošlu mu svou hru ve formátu pdf, ta pak dále putuje ke grafikovi, který se snaží zachovat daný návrh a převést ho do podoby vhodné pro tisk. Vzájemně dolaďujeme detaily ke spokojenosti všech. Nakonec hra putuje do tiskárny. K dnešnímu dni tiskem vyšlo devět mých prací. Dovolte mi je postupně představit.

1. Hravý muzikant – tato hra dala název celému cyklu mých pomůcek i mým webovým stránkám. Je to hra s nejvšestrannějším využitím – k procvičení not, rytmu, intervalů, teoretických znalostí. Podle barvy políčka, na které hráč stoupne, si vezme druh otázky. Barevná cesta vede notovou osnovou a nudit se nebudete ani chviličku.

2. S rytmem o závod – jak nám již název napovídá, hra je zaměřená na procvičení rytmu. Z notové osnovy se stala závodní dráha a ten, kdo ji jako první projede, popasuje se se všemi rytmickými nástrahami i problémy na trati, ten je vítěz.

3. Na paloučku – na paloučku bydlí beruška, ale je to velká nepořádnice a tudíž poztrácela svých sedm teček. Sedm je i písmen hudební abecedy. Děti se projdou přes louku, potkají spoustu hmyzích kamarádů, procvičí si noty i hudební abecedu a nakonec najdou i všechny zatoulané tečky.

4. Metro – tato hra je určená pro všechny muzikanty, kteří si chtějí procvičit noty v houslovém a basovém klíči trochu jinak. Metro projíždí z trasy basové do houslové, tam a zpět, projíždí stanicemi i tunely.

5. Noťák mašinfírou – tato pomůcka je určená k procvičení rytmu a skládání taktů. Je to vláček, který veze 2/4, 3/4 a 4/4 vagónky a děti do nich doplňují rytmické hodnoty. Vycházím z toho, že 1 doba je 1 čtvereček. Děti tento systém velice hezky chápou a dobře na něj reagují.

6. Notičkov – z nádraží v Notičkově vyjíždějí vlaky na svoji okružní hudební cestu. Pokud nastoupíte, potkáte po cestě spoustu not z houslového klíče a všechny si pořádně procvičíte.

7. Do dvojic! – karetní hra ve stylu hry Doble. Děti si procvičí nejen postřeh, ale především noty c1 – c2.

8. Taktík – karetní hra s všestranným využitím. Pro procvičení rytmu, skládání taktů. Ke hře je rozpracována podrobná metodika pro všechny způsoby využití.

9. Hudební matematik – další karetní hra pro procvičení rytmu. Obsahuje malé kartičky rytmických hodnot i taktů, znaménka je menší, je větší, rovná se.

U každé hry je návod s pravidly hry i s dalšími možnostmi, jak hru používat. Tvořivý učitel ale rozhodně u každé najde další využití, je možné si pravidla upravovat a přizpůsobovat.

Mám ze své práce velkou radost. Často se mě kolegové ptali, kde je možné hry koupit, proč je nevydám, proč neprodávám. V tomto směru vidím velký posun a učitelé základních škol, základních uměleckých škol i rodiče tak mají možnost moje hry koupit, používat, bavit se a procvičovat. Brzy vyjde dalších pět nových her, které představím zase někdy příště. Všechny hry včetně podrobného návodu si můžete prohlédnout a třeba i zakoupit na stránkách http://hudebnivychova.cz/katalog/ucebni-pomucky-hravy-muzikant/?page=1, kde mám i svou samostatnou kolonku Hravý muzikant.

Nadále tvořím, maluji, stříhám, lepím a laminuji a všem zájemcům odesílám ve formě pdf. Od září rovněž vyučuji předmět Klavír hrou – žáky 1. a 2. ročníku, a tak se nyní hodně soustředím na tento předmět a chystám pomůcky malým klavíristům na míru. Ráda bych vám je představila v dalším čísle. Budu se opět moc těšit!

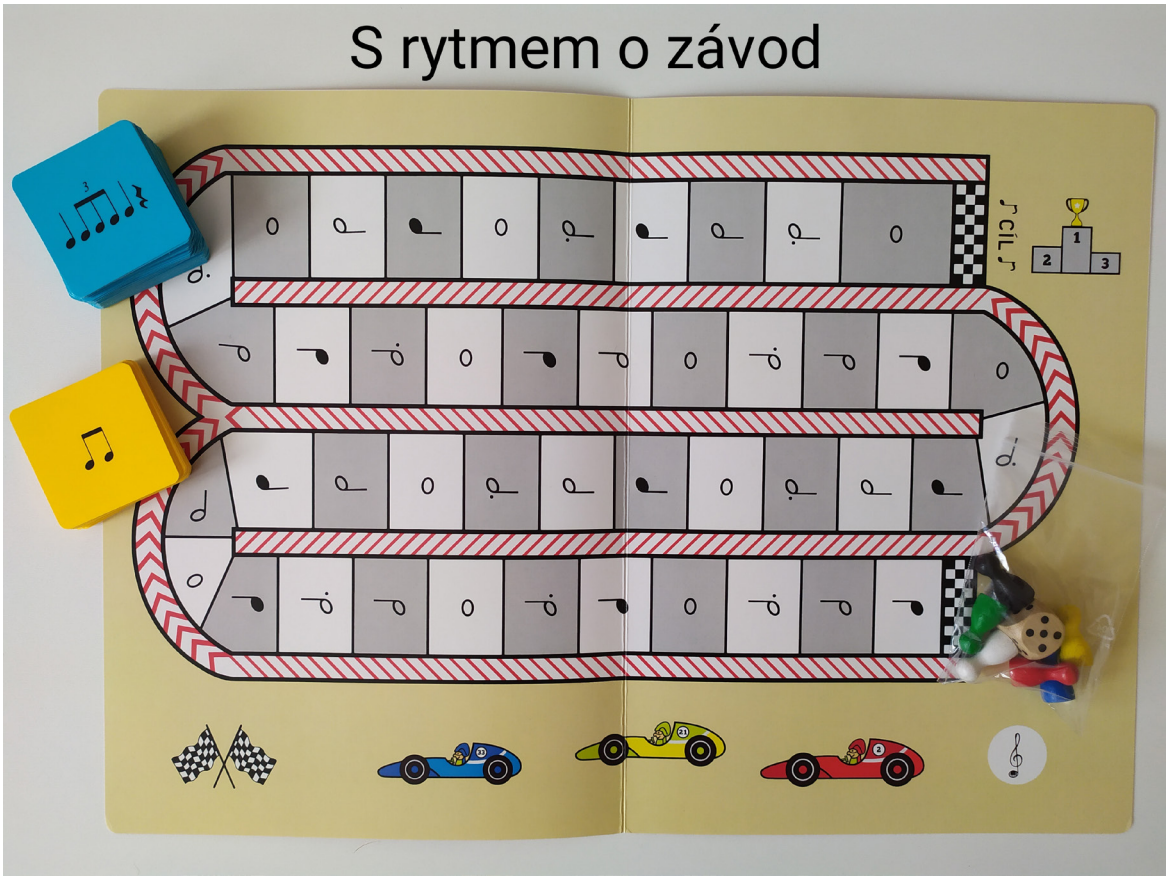
▸ Linda Horňáková

Pokud na mě máte dotazy, pište na linda.hornakova.music@gmail.com.

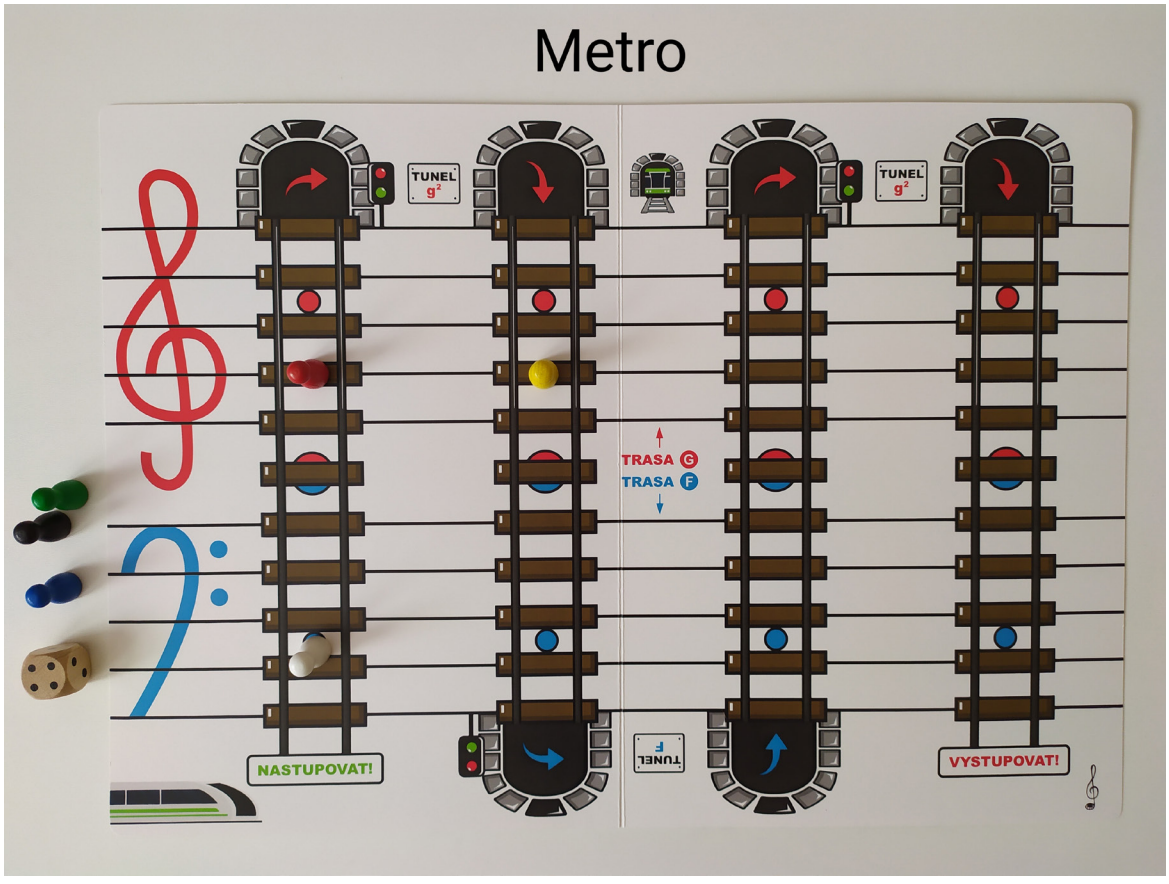
Výstava mých pomůcek je na www.hravymuzikant.cz.

▸ *Autorka článku Linda Horňáková vystudovala brněnskou konzervatoř. Třináct let pedagogicky působila v SZUŠ Mgr. Radmily Chmelové v Brně. Momentálně učí hru na klavír v ZUŠ ve Bzenci a v Hodoníně. V Metodickém centru JAMU absolvovala kurzy 1 a 2.*

Hravý muzikant
pp
CÍL
-4
+5
+6
+4
-3
-5
+3
START
Co znamená odrážka?
vyfleskej rytmus
poznej notu
urči symbol
odpověz na otázku
urči interval
posun vpřed, vzad, nahoru, dolů po žebříku
zvol kartu podle svého výběru

S rytmem o závod
CÍL
1
2
3

Na paloučku
CÍL
START
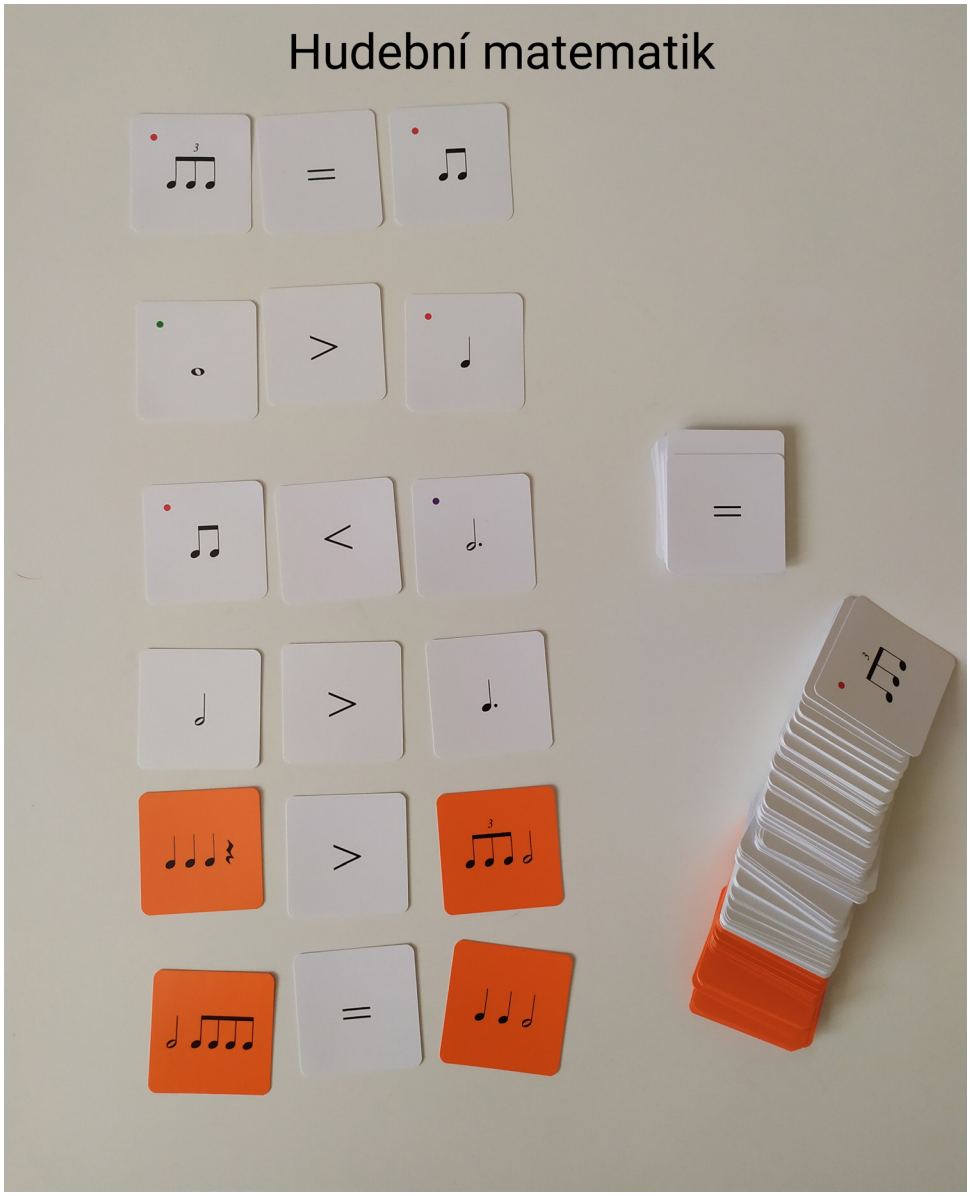

Metro
TUNEL
TUNEL
TRASA G
TRASA F
NASTUPOVAT!
VYSTUPOVAT!

Noťák mašinfírou
2/
3/
4/

Notičkov
NOTIČKOV
Zelená na semaforu.
3 pole vpřed

Do dvojic!

Taktík

Inspirace k poslechu

Poklady Českého rozhlasu ke stažení – Otakar Vondrovic

Také hledáte občas tipy na dárky na internetu? Brouzdáte a hledáte zajímavé odkazy? Jeden tip bychom pro Vás měli. Když si otevřete Radiotéku Českého rozhlasu, vyskočí na Vás nabídka v kategoriích mluvené slovo, hudba, knihy, DVD, noty aj. Archív Českého rozhlasu je velmi bohatý a občas z něj pracovníci Českého rozhlasu vytáhnou nějaký ten skvost a nabídnou ho za nízký poplatek ke stažení. Vybrali jsme pro Vás několik tipů – ukázek klavírního umění Otakara Vondrovice, bývalého pedagoga klavírní hry na HF JAMU (Otakar Vondrovic byl vedoucím Katedry klávesových nástrojů JAMU a zasloužil se o přenesení a propojení přístupů svého učitele Alfreda Cortota na půdu JAMU, kde v současnosti působí nejen jeho přímí žáci, ale i jejich absolventi).

U jednotlivých nahrávek je možné si poslechnout zvukovou ukázku v délce 0:30 sekund, za poplatek 15 Kč stáhnout jednu skladbu nebo větu ze sonáty, nebo za příznivou cenu stáhnout celé CD.

S nahrávkami Otakara Vondrovice se nepotkáváme tak často, jak bychom si přáli, je proto vítané, že se v Radiotéce můžeme seznámit s klavírním uměním této velké osobnosti 20. století. Některé ukázky z CD je možné vyslechnout i na stránkách youtube po zadání jména interpreta. Přejeme příjemný poslech.

1. odkaz: L. van Beethoven: Sonáty Appassionata a Měsíční svit v podání O. Vondrovice a F. Raucha
cena za mp3: 69 Kč

https://www.radioteka.cz/detail/crohudba-762431-beethoven-sonaty-pro-klavir-appassionata-a-mesicni-svit

2. odkaz: J. L. Dusík: Klavírní sonáty, hraje O. Vondrovic
cena za mp3: 69 Kč.

https://www.radioteka.cz/detail/crohudba-753614-dusik-sonaty-pro-klavir

3. odkaz: W. A. Mozart: Klavírní skladby K 475, K 457, hraje O. Vondrovic
cena za mp3: 39 Kč

https://www.radioteka.cz/detail/crohudba-752569-mozart-skladby-pro-klavir-k-475-k-457

4. odkaz: F. Chopin: 24 preludií, hraje O. Vondrovic
cena za mp3: 69 Kč

https://www.radioteka.cz/detail/crohudba-752543-chopin-24-preludii
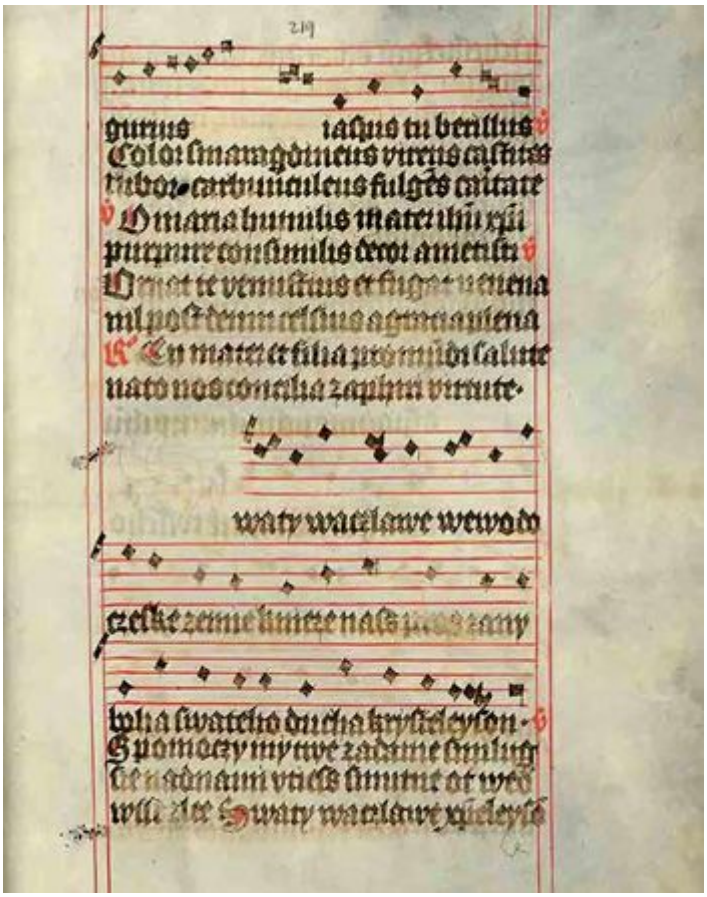
5. odkaz: Liszt, Rubinstein: Skladby pro klavír, hraje Otakar Vondrovic a Gleb Axelrod
cena za mp3: 69 Kč

https://www.radioteka.cz/detail/crohudba-752536-liszt-rubinstejn-skladby-pro-klavir

▸ redakce pp

Notová příloha

PATERO OZVĚN ZPĚVŮ PRASTARÝCH

Milí mladí klavíristé,

zvu vás na krátkou procházku českou hudební minulostí. Nabízím vám pět melodií vybraných ze starých kancionálů. Ta nejstarší vznikala již ve 13. století. Můžete si zahrát obě verze modlitby ke sv. Václavovi, burcující chorál husitů, moravskou koledu i prosebnou píseň ze zpěvníku Jana Amose Komenského. Slova všech slok pěti písní naleznete na další stránce. Melodie chorálů si tentokrát ozdobíme doprovodem, který asi mnohé z vás překvapí. V osnově pro levou či pravou ruku uvidíte stále stejné noty spojené ligaturou. Připravte si prsty na klávesy a stiskněte je opatrně tak, aby se pokud možno nic neozvalo. Nejdříve to bude jen jeden prst, postupně se přidá všech pět. Podržte prsty na dně kláves během celé doby, kdy budete hrát druhou rukou melodii. Tři bílé klávesy přidržte i tehdy, budeteli malíčkem téže ruky napodobovat údery bubnů podporující bojovou píseň husitů. Druhý hlas u čtvrtého a pátého zpěvu lze vynechat, aby se melodii zdařilo zahrát co nejprocítěněji. Na taktových čarách, tedy v místech, kde se pěvci nadechují, odtáhněte prsty z klávesnice a pozorně poslouchejte… Přesto, že nebudete používat pravý pedál, uslyšíte tajuplnou „ozvěnu." Bohužel musím zklamat ty, kteří cvičí jen na digitální piáno. Rozeznít se tímto způsobem mohou jen opravdové struny. Ale i tak věřím, že si neobvyklou klavírní barvu vychutnáte alespoň ve škole a třeba následně vyzkoušíte u motivů, které si již vymyslíte úplně sami. Klavírní cyklus ozvěn nevznikal pro koncertní provádění, byl míněn jako materiál pro zamyšlení a inspiraci. Snad vás potěší.

Váš Petr Hanousek

Svatý Václave, / vévodo české země, / kněže náš, / pros za ny Boha, / svatého Ducha! / Kyrieleison!

Nebeskéť jest dvorstvo krásné, / blazě tomu, ktož tam pójde: / v život věčný, / oheň jasný / svatého Ducha! / Kyrieleison!

Pomoci tvé žádámy, / smiluj sě nad námi, / utěš smutné, / otžeň vše zlé, / svatý Václave! / Kyrieleison!

Maria, matko žádúcie, / tys královna všemohúcie, / prosiž za ny, / za křesťany, / svého syna! / Kristeleison!

Ty jsi dědic české země, / rač pomnieti na své plémě, / nedajž zahynúti / nám i budúcím, / svatý Václave! / Kristeleison!

Povstaň, povstaň, veliké město pražské, / všeckna říše věrná této země české, / rytieřské pohlavie i všeckny moci zemské / proti tomu králi babylonskému, / ještoť hrozí městu jerusalémskému, / pražské obci i mnohému lidu věrnému.

Vezmlž na pomoc krále najvyššího, / proti tvým nepřátelóm velmi silného, / ještoť nenie na všem světě nadeň větčího, / neb se jemu líbíš tohoto léta, / že potlačuješ marnost pyšného světa, / neb požíváš ovoce věčného života. Zruš Nabuchodonosorovu sochu, / hada měděného, jenž nad boha ctiechu, / chtiec, aby neduhóv sbyli, jemu se klaněli. / Nerodiž se báti krále uherského, / ještot jest na mále cti i chvály jeho, / nebť bude přemožen od lidu pokorného.

Judith vdova Oloferna mocného / přemohlať jest pokorú života svého / a jeho mečem sťala hlavu v stanu jeho. / Protož sobě zvol krále šlechetného, / ještoť by byl přietel zákona božieho, / at by porazil Oloferna ukrutného

a porazil božieho nepřietele, / Antikrista, falešné jeho učitele, / at' nekáži viece bludóv v svatém kostele. / Vzdajmež bohu chválu israhelskému, / nade všecky bohy bohu velikému, / prosiec, at dá mír a pokoj lidu českému. Amen.

Kristus Pan se narodil, / Kristus Pan se narodil, / po koledičce chodil, / po koledičce chodil.

Chodil po ni cely deň, / chodil po ni cely deň, / chodil po ni celu noc, / chodil po ni celu noc.

Jak už bylo na rano, / jak už bylo na rano: / Svaty Jene, poď, pomož, / Svaty Jene, poď, pomož.

Půjděm spolem ku dvoru, / půjděm spolem ku dvoru, / buděm zpívať o Bohu, / buděm zpívať o Bohu.

Ten hospodař nemeškal, / ten hospodař nemeškal, / na hospodyň zavolal, / koledničky jim poslal.

Hospodaři ctnostlivy, / hospodaři ctnostlivy, / děkujem vam z hostiny, / děkujem vam z hostiny.

Hostili stě hostě sve, / hostili stě hostě sve, / koledničky pocestne, / koledničky pocestne.

Soudce všeho světa, Bože, / před trůnem tvým nepomůže / žádnému nádhernost jeho, / byť měl slávu světa všeho.
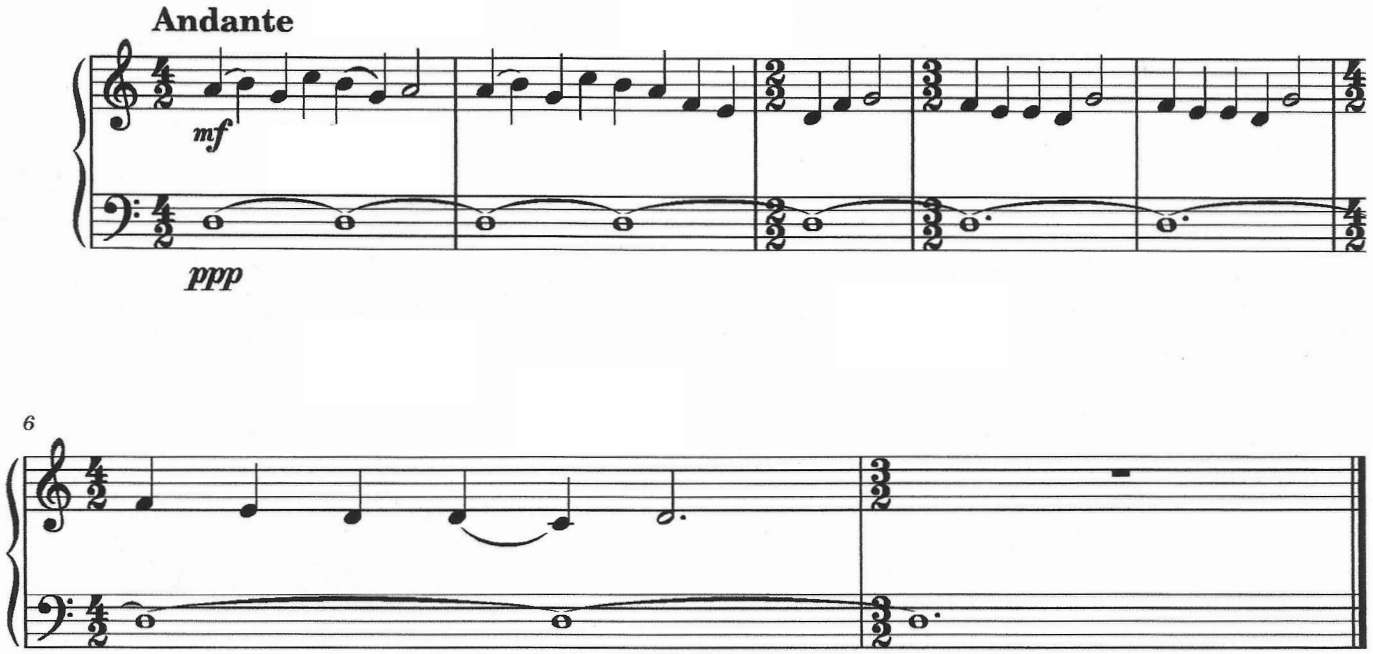
Ty hledíš k ponížénému, / v srdci, v duchu sevřenému. / Ty, Pane, víš, co mi škodí. / Víš také, co se mi hodí.

Nedej se mít pyšně, hrdě, / k bližním mstitelně a tvrdě. / Nech křivdy tobě samému / soudci poroučím pravému.

Pro Kristovo ponížení, / za nás dostiučinění, / sešli mi za dar z výsosti, / Bože, pokoru s tichostí.
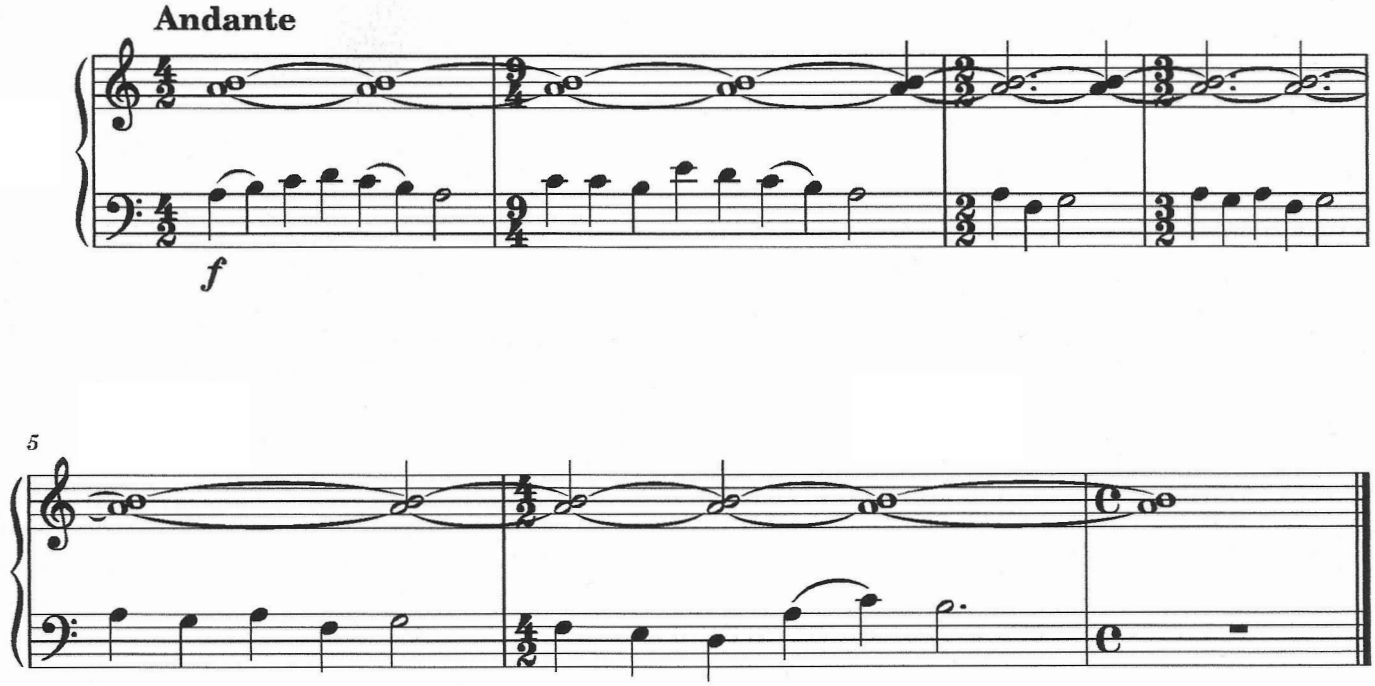
Svatý Václave

(původní verze)
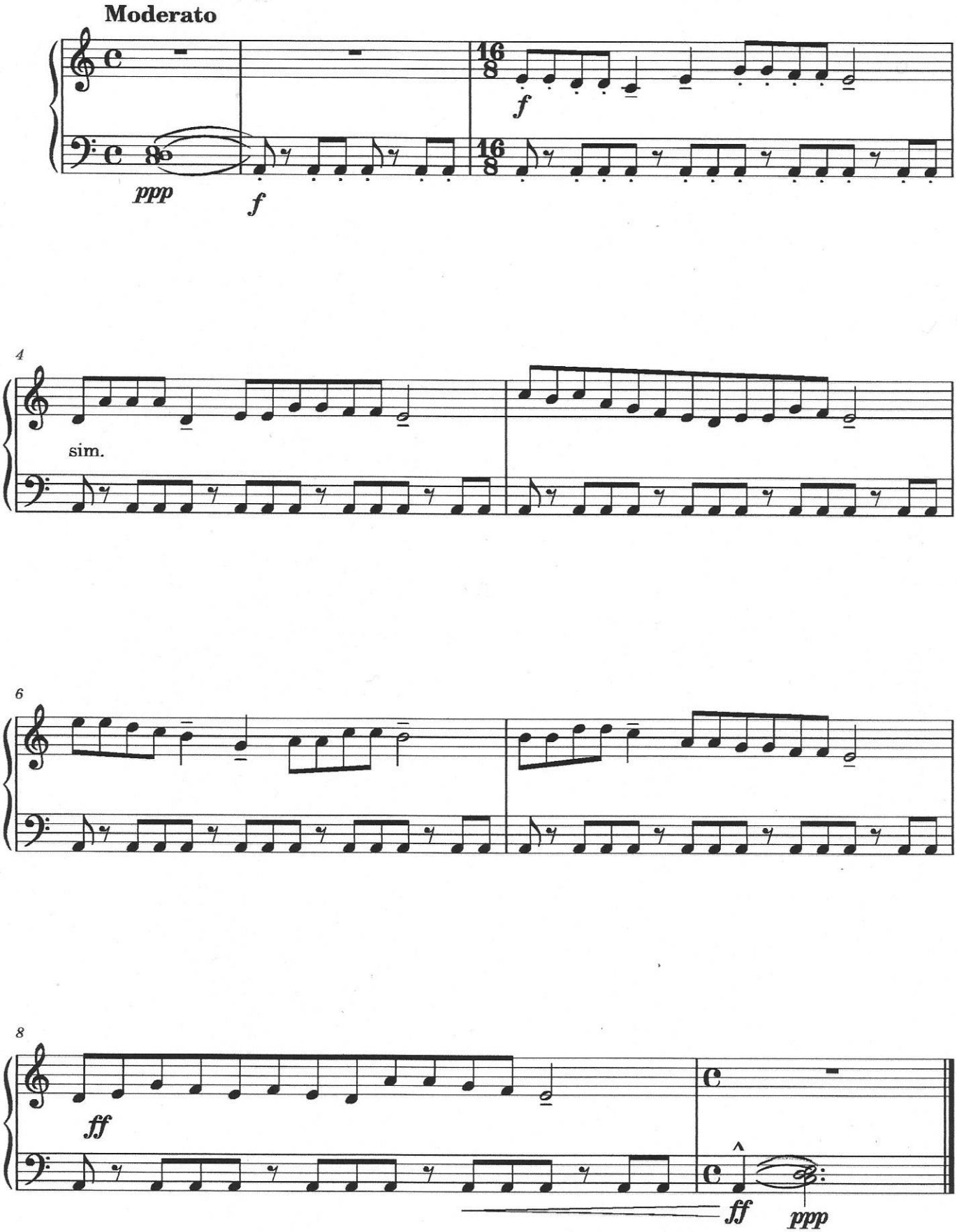

Svatý Václave
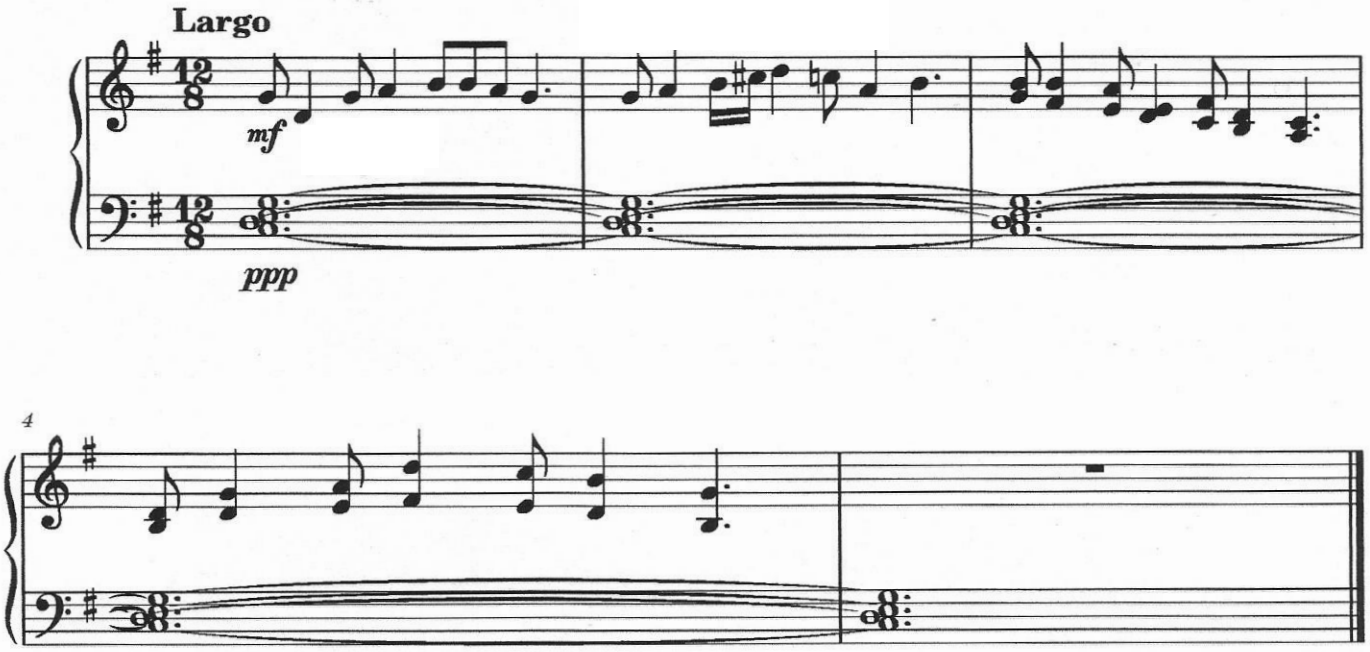
(mladší verze)

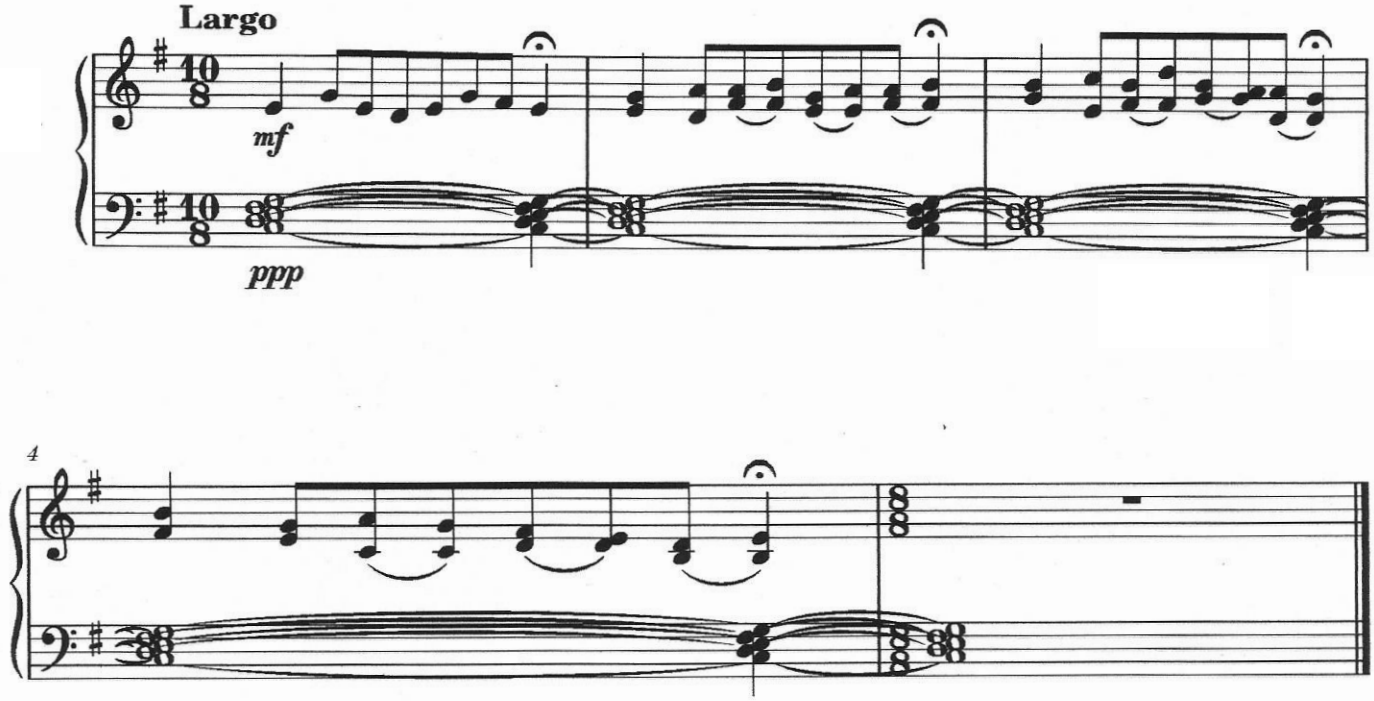
Povstaň, povstaň, veliké město pražské

Kristus Pan se narodil

Soudce všeho světa, Bože

Soutěže

O klavírních soutěžích pro žáky ZUŠ

Ke krátkému zamyšlení nad dětskými klavírními soutěžemi mě přivedla myšlenka přibývajících dětských klavírních soutěží a soutěžních přehlídek.

V dětském věku se mi dostalo mnoho příležitostí k účasti na soutěžích. Moje první taková účast byla na mezinárodní soutěži Virtuosi per musica di pianoforte v Ústí nad Labem po roce a půl studia hry na klavír. Dále jsem jako žákyně LŠU ve Voršilské ulici v Praze získávala ocenění na soutěžích pro žáky tehdejších LŠU v sólové, čtyřruční a komorní hře. Na svou účast na soutěžích i po letech ráda vzpomínám a myslím si, že mi daly do života víc, než jen se co nejlépe připravit na soutěžní výstup. Přinesly mi snad také určitý rozhled, poznání a skromnost.

V současné době učím více než dvacet let na ZUŠ. Své žáky ráda připravuji na soutěže. Přiznávám, že je někdy mé nadšení pro soutěže větší než nadšení mých žáků, ale těší mě, když se pak se žáky s odstupem mnoha let o soutěžích bavíme, že mi poděkují, že díky soutěžím neměli problémy s vystupováním před třídou, ať už se jednalo o recitaci nebo zkoušení a že jim klavírní soutěže do života hodně přinesly.

Sama pozoruji větší zodpovědnost žáků, kteří soutěžemi prošli, při přípravě na vystoupení. Hlavní smysl soutěží však vidím v podchycení nadaných žáků a jejich směřování ke studiu oboru a následné práci v oboru.

A tady je ten důvod, proč jsem se rozhodla toto zamyšlení napsat. V osmdesátých letech, kdy jsem se soutěží sama účastnila, nebyl soutěží příliš velký výběr. Dnes je situace odlišná, soutěží a soutěžních přehlídek je dostatek. Co mi ale vadí, že téže soutěže se účastní pedagogové se svými nejnadanějšími žáky opakovaně a opakovaně si přijíždějí pro první ceny. Posouvají na další umístění jiné děti, které by také rády zažily úspěch. Není ani pravidlem, že se děti z prvních cen později hlásí k přijímacím zkouškám na konzervatoře a tak mi připadá, že řada učitelů klavíru neprospívá našemu oboru.

Druhou věcí, na kterou bych ráda poukázala, že v republice máme různě obtížné soutěže. Troufám si tvrdit, že učitel, který žáka na soutěže připravuje, o těchto rozdílech ví. Těžko se mi hledá odpověď na otázku, proč učitel, jehož žák získal první cenu na náročné soutěži, ho opět přihlásí na snazší soutěž. Pozoruji, jak do té doby soutěž přístupná širšímu okruhu žáků a pedagogů, se z roku na rok promění, přebírá úlohu jiné soutěže a zájem o ni začne klesat. Z mého pohledu dochází k devalvaci soutěže a ztrátě možnosti získat ocenění pro řadu dětí.

Přála bych si, aby ti učitelé, kteří patří k vynikajícím klavírním pedagogům v naší zemi, prokázali i lidské kvality a uvážili, kdy opakovaná vítězství jejich žáka na téže soutěži jsou dostačující a zároveň, aby laureáty prestižních soutěží nehlásili na soutěže a soutěžní přehlídky, které jsou pro jejich žáka malou výzvou.

Jako nápravu situace bych viděla, aby pořadatelé soutěží zanesli do podmínek, že soutěžící, který získal první cenu na jejich soutěži, se nemůže soutěže znovu zúčastnit a také, aby pedagogové nehlásili na soutěž žáky, kteří mají ceny z náročnějších soutěží.

K napsání této úvahy mě vedly nejen mé zkušenosti a postřehy, ale též rozhovory s přáteli, klavírními pedagogy.

▸ Anna-Adéla Ludvíčková

Beethovenovy Teplice

Ve dnech 26. – 27. června 2021 se uskutečnil již 6. ročník klavírní soutěže Beethovenovy Teplice pořádané Konzervatoří Teplice ve spolupráci se Základní uměleckou školou tamtéž. Myšlenkou, která stála u zrodu této soutěže, byla snaha o větší popularizaci díla skladatele, jenž na své životní pouti pobýval opakovaně právě v lázních Teplice, kde napsal 7. a 8. symfonii.

Soutěž se přirozeně pojí s Hudebním festivalem Ludwiga van Beethovena a bývá termínově umístěna do jarních prázdnin tohoto okresu. Tentokrát byla dvakrát přesunuta z nám známých důvodů.

Letos se přihlásilo 50 a nakonec si přijelo zahrát 43 mladých klavíristů, nejmladšímu účastníkovi bylo 7 a nejstaršímu 20 let. Soutěžilo se v 6 kategoriích, přičemž nejobsazenější byla 1. a 5. kategorie (v každé 11 účastníků), nejméně soutěžících bylo v kategorii poslední (3), ostatní byly co do počtu účastníků vyrovnány.

Předsedkyní poroty byla opět prof. MgA. Alena Vlasáková (HAMU Praha, JAMU Brno), členy pak prof. MgA. František Malý (HAMU Praha), domovskou půdu zastupovala Mgr. Hana Tölgová z Konzervatoře Teplice a poslední porotkyní byla Mgr. Jana Turková z Konzervatoře Pardubice.

Soutěž byla dobře organizačně zajištěná, možná by pro pořadatele stálo za to zvážit, zda neposkytnout k rozehrávání více tříd, aby učitelé nemuseli mezi sebou vyjednávat o nástroj. Výsledková listina soutěže je přístupná na facebooku Beethovenovy Teplice. Všichni účastníci dostali diplom nebo účastnický list s fotografií – momentkou z vystoupení. Absolutní vítězkou se stala Magdalena Koudelková z 5. kategorie z Gymnázia a Hudební školy hlavního města Prahy ze třídy Hany Dvořákové.

▸ Romana Olivíková

▸ *Autorka článku Mgr. Romana Olivíková absolvovala obor hra na klavír na Konzervatoři v Teplicích ve třídě MgA. Petra Slavíka. V roce 2014 ukončila na Univerzitě Karlově magisterské studium Učitelství pro 1. stupeň základní školy. Pedagogicky působí na ZUŠ v Žatci, kde vyučuje klavírní hru. V MC HF JAMU v současné době studuje Kurz č. 3. Od roku 2017 působí jako korektorka časopisu Pianissimo.*

V loňském roce proběhl již 6. ročník klavírní soutěže, zaměřený především na dílo L. van Beethovena. Je téměř neuvěřitelné, že v posledních dvou letech se organizátorům povedlo připravit a uskutečnit 5. a 6. ročník této možno říci již etablované soutěže, určené pro klavíristy od 9 do 21 let. Vždyť poslední dva roky byly naprosto nepříznivé pro organizaci jakýchkoliv akcí, a tak jen velký entuziazmus organizátorů, nadšení pro věc a snaha vyhovět všem připravujícím se na soutěž byly důvodem, že se to nakonec povedlo.

Nevadilo, že i tentokrát jsme museli posouvat termín, červnový se opět nakonec podařil uskutečnit. Odměnou pak bylo to, že jak soutěžící, tak porota i auditorium, vlastně všichni byli spokojeni.

Opravdu povedenou tečkou byl závěrečný koncert vítězů. Skvělé výkony všech vystupujících ocenilo nadšené publikum a i členové poroty mohli konstatovat, že 6. ročník Beethovenových Teplic byl i v době pandemie zvládnutý na jedničku.

Těšíme se na 7. ročník a doufáme, že ani v roce 2022 tato soutěž nepřeruší svou kontinuitu a ve dnech 19. a 20. března se opět setkáme na půdě Teplické konzervatoře.

Držme si palce!

▸ Mgr. Hana Tölgová
Konzervatoř Teplice

Amadeus 2021 má své vítěze

Na letošním 28. ročníku mezinárodní klavírní soutěže Amadeus se představilo několik desítek mladých interpretů z ČR i ze zahraničí a navzdory probíhající pandemii předvedli svůj program z děl W. A. Mozarta a jeho současníků na nečekaně vysoké úrovni. Kdo měl možnost slyšet 11. – 13. listopadu průběh soutěže naživo, nemohl si nevšimnout slavnostní atmosféry, kterou navodil krásný koncertní sál Besedního domu v Brně doplněný květinovými a stylovými kulisami, mladí umělci v koncertních šatech a róbách, nádherná akustika a koncertní křídlo značky Steinway & Sons, na které mladí umělci hráli s takovou chutí a nadšením, že jej bylo zapotřebí i o přestávkách přelaďovat.

Porota neměla lehkou pozici, když musela z tolika talentovaných a výborně připravených soutěžících vybrat vítěze prvních cen, obdarovaných mimo jiné talismanem „krokodýlem“ – slavným symbolem města Brna (v tomto případě plyšovým v životní velikosti), ale i laureáty druhých cen, nositele třetích cen a čestných uznání. Porota ve složení Jan Jiraský (ČR, předseda poroty), Hana Berger (SRN), Daniel Buranovský (SR), Joanna Domańská (PL) a Peter Toperczer ml. (ČR) byla přísná, ale zároveň štědrá. Dokázala nalézt přednosti a kvality interpretace u každého soutěžícího. Předseda poroty ocenil vysokou úroveň hry soutěžících, práci pedagogů v době covidové pandemie i výbornou organizaci týmu ZUŠ Brno Veveří. Soutěž zhodnotil slovy: „Slyšeli jsme mnoho krásných výkonů, soutěž Amadeus opět potvrdila svoji vysokou profesionální úroveň. Výkony byly krásné v různých ohledech – někteří soutěžící prokázali dirigentský nadhled, jiní hráli krásně cantabile espressivo, jiní prokázali výjimečný temperament. Na každém soutěžícím bylo něco velmi krásného. Porota neměla problém neudělit ceny, měla spíš problém neudělit spoustu prvních cen a spoustu druhých cen. Náš dík a gratulace patří opravdu všem soutěžícím.“

Soutěž letos organizovala ZUŠ Brno Veveří a přihlásilo se na ni celkem 53 soutěžících, z nichž sedm se většinou z důvodu karantény nemohlo zúčastnit. V pěti kategoriích porota udělila celkem 5 prvních, 9 druhých, 13 třetích cen a 14 čestných uznání. První ceny získali Leo Gergov z Rakouska v 1. kategorii, Shukai Zhang z Německa ve 2. kategorii, Oleksandr Fediurko z Ukrajiny ve 3. kategorii, Viktorie Kozánková ve 4. kategorii a Denis Stefanov z 5. kategorie. Porota rozdala i speciální ceny – Viktorie Kozánková ze ZUŠ F. Jílka v Brně si odnesla cenu pro nejlepšího brněnského účastníka a cenu pro nejlepšího českého účastníka. Denis Stefanov (Ukrajina) z Gymnázia a Hudební školy hl. m. Prahy se stal nositelem ceny pro nejlepšího zahraničního účastníka, ceny za nejlepší interpretaci skladby W. A. Mozarta a zároveň se stal absolutním vítězem letošního ročníku soutěže Amadeus.

Novinkou letošního ročníku bylo rozšíření horní věkové hranice soutěžících do patnácti let a rozdělení do pěti věkových kategorií (dříve bylo šest kategorií a soutěž byla pro děti do jedenácti let). Došlo tak ke sloučení dětí, které dříve soutěžily ve dvou různých kategoriích. Většina si s nelehkou situací, která je však běžná i u jiných soutěží, poradila velmi dobře. Rovněž jejich pedagogové ve většině případů zvolili vhodný repertoár, na který děti technicky i výrazově stačily, a pokud se dalo na volbě repertoáru nebo hře něco zlepšit, mohl si každý pedagog po skončení soutěže vyslechnout názor na výkon svého žáka u jednotlivých porotců. Porota udělila i čtyři zvláštní ocenění pedagogům za jejich úspěšnou přípravu žáků. Obdrželi je Vladimir Kharin z University of Music and Performing Arts ve Vídni, Michal Berki a Marek Bohunicky ze ZUŠ Ferka Špániho v Žilině a Petra Vejvodová ze ZUŠ Popelka v Praze.

V sobotu 13. listopadu proběhlo v tomtéž sále slavnostní předání ocenění nositelům prvních, druhých a třetích cen, na nějž navázal koncert vítězů. Představili se laureáti prvních a druhých cen a zahráli skladby W. A. Mozarta, L. v. Beethovena, D. Cimarosy, J. Haydna a L. Koželuha. Koncert byl milým a tradičním připomenutím návštěvy W. A. Mozarta v Brně v roce 1767, který zde strávil vánoční svátky se svým otcem a sestrou Nannerl při útěku z Vídně před epidemií neštovic, a zároveň nadějí, že i přes častou výuku online a zdravotní nesnáze mohou dál vyrůstat mladí umělci, na jejichž hře se tyto životní komplikace neprojevují a dokážou pod výborným pedagogickým vedením dál hudebně růst a těšit publikum svou hrou. Na letošním Amadeovi potěšili všichni účastníci a v každém z nich se zrcadlila krása, radost, bezstarostnost, ale i hloubka, zkrátka jedinečnost Mozartovy hudby. Budeme se těšit, že se tito i další mladí umělci setkají opět za rok v Brně na dalším ročníku soutěže Amadeus, který je naplánován na 24. – 26. listopad 2022.

▸ Věra Chmelová

Čtvrtý ročník soutěžní přehlídky PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny 2021

Chtěli jsme udělat něco povzbudivého pro naše děti po roce lockdownů, rušení koncertů, přehlídek a festivalů. Převážnou část roku jsme strávili distanční výukou, a proto jsme se rozhodli, že v roce 2021 uskutečníme 4. ročník soutěžní přehlídky formou videonahrávek, jelikož jsme nechtěli riskovat, že soutěžní přehlídka bude opět zrušena, jak tomu bylo v roce 2020. Vnímali jsme, že už je třeba něco dělat, že není možné jen čekat, až pandemie skončí, a teprve potom se budou soutěže konat. Pochopili jsme, že aby naši žáci dělali pokroky, potřebují mít před sebou nějaký cíl.

Byla to cesta do neznáma. Pro organizátory to vyžadovalo zvládat jiné technické dovednosti, než byli zvyklí doposud. Zvláště bych vyzdvihla obětavost pana MgA. Martina Fišla, který všechny nahrávky ukládal z Úschovny na Youtube a řadil je do kategorií podle abecedního pořádku. Rovněž bych podtrhla ochotu a IT schopnosti tajemnice poroty Heleny Ručkové, která připravila a zprostředkovávala online setkávání poroty a zároveň vytvořila online bodovací tabulky. V soutěžní dny, 5. a 6. května 2021, pak vše klapalo přesně podle časového rozpisu. Doporučení technických parametrů k pořízení kvalitní nahrávky zpracoval prof. MgA. Jan Jiraský (viz stránky soutěžní přehlídky www.soutezpianoforte.cz). Tato doporučení však nebylo možné vždy

dodržet, jelikož probíhala distanční výuka a nahrávky byly často pořizovány z domácího prostředí.

Zájem o účast v soutěžní přehlídce byl enormní. **Během jednoho a půl dne po otevření přihlášek byla kapacita soutěže naplněna!** Přihlásilo se celkem 148 soutěžících. Soutěžní výkony hodnotila porota ve složení: prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D, předseda poroty, a členové poroty: MgA. Martin Fišl, MgA. Dominik Gál, Petr Bazala, Dis a Mgr. BcA. Lenka Ručková. Porota byla tentokrát v těžší pozici než obvykle, jelikož soutěžící neměli pro svůj výkon stejné podmínky, jak tomu bývá u soutěží konaných prezenční formou. Setkávala se s různou kvalitou nástrojů i s různou kvalitou nahrávek. Snažila se oprostit od těchto nedokonalostí a rozpoznat především talent soutěžícího. Přes mnohé těžkosti, se kterými se učitelé i žáci museli potýkat během distanční výuky, jsme se setkali s vynikající hrou soutěžících.

Zlaté pásmo a Ocenění poroty za mimořádný interpretační výkon získali: Amálie Vlčková (3. kategorie), Sára Kolaříková (4. kat.), Martin Bajer (5. kat.), Berenika Kučerová (7. kat.). Ve čtyřruční hře získaly tato ocenění Eliška Horáková a Tereza Horáková (4. kat.).

Myslím si, že naše soutěžní přehlídka i v roce 2021 splnila své poslání - pozitivně motivovat děti ke hře na klavír a povzbudit je k další práci.

5. ročník soutěžní přehlídky Pianoforte per tutti aneb klavír pro všechny je plánován na 28. a 29. dubna 2022. Věříme, že se s vámi soutěžícími, pedagogy a rodiči již setkáme osobně v krásném prostředí Piaristického kláštera v Příboře. Pokud to však situace nedovolí, jsme ochotni opět konat soutěžní přehlídku formou nahrávek. Víme, že i tato forma je velkou motivací pro žáky i učitele, kteří nám posílali mnoho děkovných emailů. Sledujte informace na stránkách: www.soutezpianoforte.cz. Těšíme se na vás.

▸ Lenka Ručková
ředitelka soutěžní přehlídky

▸ *Autorka článku Mgr. BcA. Lenka Ručková vystudovala hru na klavír na brněnské konzervatoři a klavírní pedagogiku na JAMU v Brně. V Metodickém centru JAMU absolvovala kurzy č. 1 – 4. Učí hru na klavír v ZUŠ Hranice a ZUŠ Odry.*

Zahajovací ročník soutěže konzervatoří a hudebních gymnázií ve hře na cembalo

Dne 23. a 24. 10. 2021 proběhl na Konzervatoři Brno zahajovací ročník soutěže konzervatoří a hudebních gymnázií ve hře na cembalo. Soutěžilo celkem 18 cembalistů v nulté až čtvrté kategorii. Porota se jednomyslně shodla, že úroveň zúčastněných byla vysoká. Soutěžící hodnotila předsedkyně poroty prof. Barbara Maria Willi, Ph.D., ve spolupráci s dalšími čtyřmi renomovanými pedagogy a umělci.

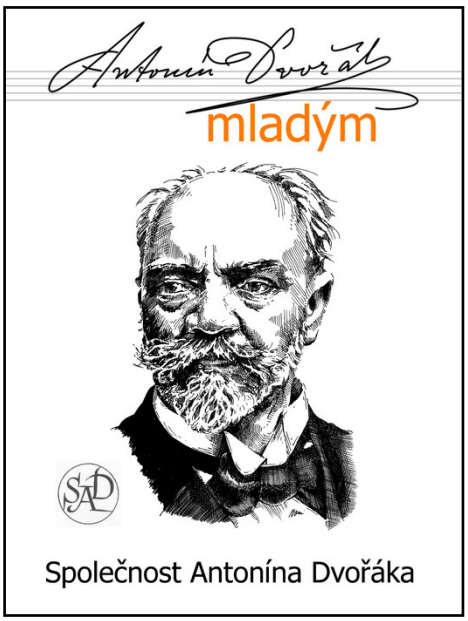
Do Brna se sjeli cembalisté ze sedmi blízkých i vzdálenějších konzervatoří a dvou hudebních gymnázií. Celá soutěž probíhala v souladu s epidemiologickými opatřeními, která nijak neovlivnila příjemnou a pohodovou soutěžní atmosféru. Účastníkům hudebního klání bylo k dispozici kromě soutěžního cembala 5 cvičných cembal a měli také přístup na JAMU, kde se mohli seznámit i s tamějšími nástroji, čehož mnozí využili. Oba soutěžní dny byly prostoupeny pozitivní náladou všech porotců, soutěžících, rodičů, pedagogů, posluchačů i realizačního týmu.

Všichni soutěžící obdrželi krásné dárky a hodnotné ceny a získali mnoho zkušeností do dalšího profesního života. Uspořádání této soutěže znamenalo další významný krok v životě cembalové sekce v naší republice. Upřímně doufám, že se nám podaří uskutečnit další ročníky již za podpory ministerstva školství.

▸ Monika Šujanová
vedoucí soutěže

▸ *Autorka článku MgA. Monika Šujanová vystudovala hru na klavír na Konzervatoři Brno a magisterské studium hry na cembalo na JAMU v Brně ve třídě prof. Barbary Marie Willi, Ph.D. Na Akademii staré hudby na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně vykonala v roce 1999 bakalářskou státní zkoušku v oboru teorie a provozovací praxe staré hudby - hra na cembalo (u prof. Shaleva Ad-El). Soukromě vyučuje hru na klavír, zobcovou flétnu a cembalo. Působí jako interpret komorní barokní hudby a současné tvorby. Je aktivní členkou souboru Musica Armonia, který založila spolu s významnou interpretkou barokní hudby Michaelou Koudelkovou. Na konzervatoři v Brně působí od roku 2005. Kromě jiného vede barokní interpretační seminář, který je otevřen pro všechny studenty školy, kteří se zajímají o provozování staré hudby. V roce 2019 založila hlavní obor hra na cembalo, který také aktuálně vyučuje.*

Pár slov nejen o nové klavírní přehlídce Antonín Dvořák mladým

Mám velkou radost, že i v době pandemie mají lidé chuť a odvahu vymýšlet a uskutečňovat nové výzvy pro naše žáky, kteří v posledních dvou letech neměli tolik možností vystupovat na koncertních pódiích, a ještě méně na těch mimoškolních. Proto jsem s potěšením rozeslala svým nejpilnějším žákům nabídku soutěžní přehlídky Antonín Dvořák mladým, která se uskutečnila 4. a 5. prosince v ZUŠ Taussigova v Praze. Myslím, že se prezidentce soutěžní přehlídky, paní Slávce Vernerové, a celému organizačnímu týmu podařilo uspořádat krásnou akci, na které jsme mohli slyšet řadu zajímavých i obdivuhodných výkonů.

Soutěžní přehlídka měla osm kategorií v sólové hře na klavír (0.-7. kategorie) a čtyři ve čtyřruční hře na klavír (0.-3. kategorie). V nejnižších kategoriích nebyla hra skladeb Antonína Dvořáka povinná, ale byla doporučená. Na webových stránkách soutěže byly uvedeny názvy technicky a výrazově dostupných skladeb pro mladší žáky. Velmi se mi líbí myšlenka zaměření soutěže na významnou osobnost české hudby, v tomto případě Antonína Dvořáka. Do této soutěže jsem neznala část jeho tvorby pro klavír (např. menuety), přestože se jedná o skvosty, jež se dají hrát už se žáky na ZUŠ. Zároveň jsou to skladby, na kterých mohou mladí interpreti umělecky růst.

Umění roste též na pódiu. Nakolik mohli naši žáci růst v uplynulých dvou letech? Jejich pódiem byl většinou domácí pokojíček, ve kterém se odehrávalo domácí cvičení, online výuka, online koncerty a nahrávání na online soutěže. Jakmile se pandemická opatření trochu uvolnila, bylo možné vystupovat alespoň ve školním sále, byť za omezeného množství posluchačů. I tam si však člověk rychle zvykne na klavír, akustiku sálu a většinou i stejné nebo podobné publikum. Abychom mohli umělecky růst, potřebujeme vystupovat i v jiných sálech na jiných klavírech, poznat hodně klavírů a sálů a učit se s nimi pracovat. A když mají děti možnost zahrát si v sále ZUŠ Taussigova, kde probíhají ústřední kola soutěží ZUŠ ve hře na klavír, kdo by to neuvítal? Kolik našich dětí bude mít jednou možnost si v takovém sále zahrát? A pokud se to někomu přece jen podaří, nebylo by dobré si takový sál už nyní zkusit a poznat jeho akustické vlastnosti? Totéž platí o klavíru – v kolika ZUŠ dnes stojí krásný italský klavír Fazioli? Myslím, že organizátorům se podařilo umístit soutěž do inspirativního prostředí s krásným klavírem, kde se většině dětí muselo hrát výborně. I ZUŠ Taussigova patří velký dík za poskytnutí prostor.

Soutěžní přehlídka Antonín Dvořák mladým zvala ve svých propozicích k účasti všechny děti, tj. nejen děti nadprůměrně nadané, ale i děti, které by zatím pravděpodobně nezískaly ceny na větších mezinárodních soutěžích, ale měly by šanci na úspěch v této nové, svou náročností, minutáží i hodnocením „lehčí“ přehlídce. Byl to opět skvělý nápad, protože právě tyto přehlídky u nás potřebujeme. Máme na školách hodně šikovných dětí, ale ne všechny jsou tak hodně pilné, nebo nemají tak velké pochopení ze strany rodiny, aby cvičily 2-3 hodiny denně. Už moje paní učitelka klavíru na ZUŠ říkávala svým žákům: „Čím jsi nadanější, tím víc musíš cvičit.“ Její myšlenka se mi moc líbí a totéž předávám dál i já svým žákům s dodatkem „aby bylo slyšet, jak velký talent máš.“ Na přehlídce Antonín Dvořák mladým jsme mohli slyšet hru různé kvality, ale každý výkon byl něčím hezký a na všech bylo slyšet, že děti hrají rády. U některých dětí se objevila nervozita v podobě zrychleného dýchání, které jim nedovolilo udělat mezi skladbami dostatečně dlouhé pauzy, nebo se přeskládaly noty v basové linii a na pódiu v přímém přenosu vznikala zcela nová skladba – i to jsou cenné zkušenosti, se kterými je třeba pracovat. Všechny děti byly oceněné zlatým, stříbrným a bronzovým pásmem. Díky tomu se do jednotlivých pásem vešlo i několik dětí najednou. Některé z dětí jsme měli možnost slyšet necelé tři týdny předtím na mezinárodní soutěži Amadeus v Brně, kde hrály často s požadavkem vyšší minutáže repertoár z období klasicismu, na přehlídce Anto-

nín Dvořák mladým se představily i s repertoárem dalších stylových období.

V porotě soutěžní přehlídky zasedli Slávka Vernerová (prezidentka soutěže), Igor Ardašev (JAMU Brno), Miroslav Sekera (HAMU Praha), Martin Hršel (Pedagogická fakulta UK) a Markéta Týmlová (Konzervatoř České Budějovice). Hodnocení soutěže bylo veřejné a každý pedagog mohl dle svých potřeb s porotci výkon svých žáků zkonzultovat.

Děti oceněné zlatým pásmem si ještě mají možnost zahrát na koncertě vítězů 3. dubna 2022 v 15:00 v Památníku Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami.

Gratuluji všem mladým klavíristům, které jsme měli možnost na soutěžní přehlídce slyšet, i jejich pedagogům k nelehké a úctyhodné práci, a všem přeji hodně zdraví, úspěchů a radosti ze hry v novém roce.

▸ Věra Chmelová

Propozice klavírních soutěží

Mezinárodní interpretační soutěž Beethovenův Hradec 2022

58. ročník

8. – 12. června 2022, Zámek Hradec nad Moravicí

Soutěž je tříkolová a je určena pro klavíristy do 32 let. Všechna kola soutěže jsou přístupná veřejnosti.

Uzávěrka přihlášek je 10. dubna 2022.

Vstupní poplatek činí 1600 Kč (nebo 65 €), splatnost do 10. dubna 2022.

Z kapacitních důvodů bude do soutěže akceptováno pouze prvních 45 přihlášek.

Repertoár:

1. kolo – trvání max. 15 minut
- a) J. S. Bach: Preludium a fuga (volný výběr z Dobře temperovaného klavíru – 1. a 2. díl)
- b) F. Liszt: Etuda dle vlastního výběru

2. kolo – trvání 35 – 45 minut
- a) L. van Beethoven: libovolná sonáta (celé dílo)
- b) Reprezentativní skladba/skladby (i výběr z cyklu) napsaná v 19., 20. nebo 21. stol.

3. kolo – jeden z koncertů pro klavír a orchestr L. van Beethovena

Další informace naleznete na https://www.beethovenuvhradec.cz/

Broumovská klávesa

12. ročník mezinárodní soutěže pro mladé klavíristy

1. – 3. 4. 2022, Klášter Broumov

Jednokolová mezinárodní soutěž určená pro klavíristy do 17 let (včetně).

Soutěžní kategorie:

1. kategorie - do 11 let - časový limit: 5 - 10 min
2. kategorie - 12 - 13 let - časový limit: 10 - 15 min
3. kategorie - 14 - 15 let - časový limit: 15 - 20 min
4. kategorie - 16 - 17 let - časový limit: 20 - 25 min

Soutěžní repertoár:

Alespoň 1 skladba z období baroka nebo klasicismu, alespoň 1 skladba z období romantismu nebo skladba komponovaná po roce 1900.

Více informací na: https://www.broumovskaklavesa.cz/

DVOŘÁKŮV LIPNÍK

8. ročník celostátní soutěže ZUŠ pro klavírní dua

13. – 14. května 2022

Soutěž je jednokolová, povoleny jsou pouze původní skladby čtyřruční nebo pro dva klavíry.

Soutěžní repertoár:

I. kategorie – 10 let a mladší – jedna nebo více skladeb z období klasicismu nebo jedna či více skladeb z období romantismu nebo XX. století (z toho alespoň jedna skladba z Duettin V. Lejska). Celková minutáž 3 – 6 minut.

II. kategorie - 12 let a mladší – jedna nebo více skladeb z období klasicismu nebo baroka, jedna nebo více skladeb z období romantismu nebo XX. století (z toho alespoň jedna skladba z Národních tanců na Moravě L. Janáčka). Celková minutáž 4 – 8 minut.

III. kategorie – 15 let a mladší – jedna nebo více skladeb z období klasicismu nebo baroka, jedna nebo více skladeb z období romantismu nebo XX. století (z toho alespoň jedna skladba A. Dvořáka: Skotské tance op. 41, Legendy op. 59, Slovanské tance op. 46 a op. 72, Ze Šumavy op. 68). Celková minutáž 6 – 10 minut.

IV. kategorie - 19 let a mladší – jedna nebo více skladeb z období klasicismu nebo baroka, jedna nebo více skladeb z období romantismu nebo XX. století (z toho alespoň jedna skladba A. Dvořáka: Skotské tance op. 41, Legendy op. 59, Slovanské tance op. 46 a op. 72, Ze Šumavy op. 68). Celková minutáž 8 – 15 minut.

Soutěžní poplatek činí 1000 Kč, **uzávěrka přihlášek je 31. března 2022.**

Informace i přihlášku naleznete na webu www.zuslipnik.cz.

Mezinárodní Novákova klavírní soutěž

11. ročník

27. až 29. května 2022, Kulturní dům Kamenice nad Lipou

Jednokolová klavírní soutěž je určena pro pianisty do 27 let.

Kategorie:

1. kategorie – do 13 let (nar. do 29. 5. 2008)
2. kategorie – od 14 do 16 let (nar. do 29. 5. 2005)
3. kategorie – od 17 do 19 let (nar. do 29. 5. 2002)
4. kategorie – od 20 do 27 let (nar. do 29. 5. 1994)

Program:

1. kategorie: Soutěžící zahraje libovolný program v trvání 6 – 9 minut.
Musí v něm být zastoupena alespoň 1 skladba V. Nováka.

2. kategorie: Soutěžící zahraje libovolný program v trvání 10 – 14 minut.
Musí v něm být zastoupena alespoň 1 skladba V. Nováka.

3. kategorie:

A: Soutěžící zahraje libovolný program v trvání 15 – 19 minut.
Musí zahrnovat skladbu (skladby) V. Nováka v trvání minimálně 5 minut.

B: Soutěžící zahraje libovolný program v trvání 13 – 17 minut.
Musí zahrnovat skladbu (skladby) V. Nováka v trvání minimálně 5 minut.

A: studenti konzervatoří (hudebního gymnázia)
B: žáci základních uměleckých škol

4. kategorie: Soutěžící zahraje libovolný program v trvání 22 – 30 minut.
Musí zahrnovat skladbu (skladby) V. Nováka v trvání alespoň 10 minut.

Hra zpaměti je podmínkou.

Přihlášku se závazným soutěžním programem (nejlépe v pořadí, v jakém budou skladby hrány) zašlete elektronicky na sekretariát soutěže **do neděle 24. dubna 2022** na adresu: ludmilaperinova@gmail.com.

Další informace na webové stránce 11. ročník MNKS - 2022: Ústav pro propagaci díla a odkazu Vítězslava Nováka (vitezslavnovak.cz).

Mladí pianisté hrají na klavír Steinway & Sons
X. ročník

14. – 15. 5. 2022, Gymnázium a Hudební škola hlavního města Prahy

Jednokolová soutěž je rozdělena do šesti věkových kategorií.

Propozice:

Kategorie nejmladších – narozeni 2015 a mladší, minutáž 2 – 4 min.
I. kategorie - narozeni 2014, minutáž 3 – 5 min.
II. kategorie - narozeni 2013, minutáž 4 - 6 min.
III. kategorie - narozeni 2012, minutáž 5 – 7 min.
IV. kategorie - narozeni 2011, minutáž 6 – 8 min.
V. kategorie – narozeni 2010, minutáž 7 – 9 min.

Repertoár je volný, doporučeno je zařadit alespoň jednu skladbu z období baroka nebo klasicismu.

Účastnický poplatek je 600 Kč v kategorii nejmladších až II. kategorii, ve III. až V. kategorii 800 Kč.

Uzávěrka přihlášek je 29. 4. 2022.

Další informace na https://www.mladipianiste.cz/status-souteze.

XXII. Mezinárodní SCHUBERTOVA SOUTĚŽ pro klavírní dua

20. – 23. 4. 2022, Jeseník

Podmínky soutěže a povinný program zůstávají stejné jako u XXI. ročníku.

V **1. kategorii** je soutěž jednokolová, horní věková hranice každého účastníka je 21 let (k 31. 12. 2022).

Ve **2. kategorii** je soutěž tříkolová, horní věková hranice součtu věku obou účastníků soutěže je 70 let (k 31. 12. 2022).

Povinné skladby:

1. kategorie: F. Schubert: libovolná skladba do 8 minut

2. kategorie:

1. kolo - F. Schubert: Andantino s variacemi h moll op. 84 č. 1
2. kolo – A. Dvořák: libovolná skladba z originálního čtyřručního díla: Slovanské tance op. 46 nebo op. 72, Legendy op. 59, Cyklus Ze Šumavy op. 68a
3. kolo – koncert s orchestrem a jedna z uvedených skladeb

Další podrobnosti ohledně minutáže a výběru skladeb naleznete na www.franzschubert.cz

Uzávěrka přihlášek je 28. 2. 2022.

Zápisné pro klavírní duo ze zahraničí činí v 1. kategorii 120 €, ve 2. kategorii 240 €. Pro klavírní dua z ČR je v 1. kategorii 3 000 Kč a ve 2. kategorii 6 000 Kč.

PRO BOHEMIA 2022

20. ročník

7. – 10. 4. 2022, Janáčkova konzervatoř v Ostravě

V PŘÍPADĚ, ŽE NEBUDE MOŽNÉ USKUTEČNIT SOUTĚŽ PREZENČNÍ FORMOU, BUDE ORGANIZACE SOUTĚŽNÍCH VYSTOUPENÍ PŘEVEDENA DO ON-LINE FORMY.

Kategorie / časový limit:

0. kategorie: do 8 let / 4 – 6 minut
1. kategorie: do 11 let / 6 – 9 minut
2. kategorie: do 14 let / 10 – 14 minut
3. kategorie: do 17 let / 15 – 17 minut

Soutěžní repertoár:

0. a 1. kategorie:
nejméně jedna skladba z období českého klasicismu
nejméně jedna skladba českého skladatele jiného období

2. kategorie:
nejméně jedna skladba z období českého klasicismu
nejméně jedna skladba českého skladatele jiného období

3. kategorie:
povinná skladba: Bohuslav Martinů – Etudy a polky (výběr jedné skladby)
nejméně jedna závažná skladba českého klasicismu
nejméně jedna skladba českého skladatele jiného období

Elektronická přihláška je aktivní od 1. 11. 2021, **uzávěrka je 31. ledna 2022.**

Účastnický poplatek: 0. a 1. kategorie 500 Kč, 2. kategorie 800 Kč, 3. a 4. kategorie 1000 Kč.

Další informace naleznete na www.jko.cz/pro-bohemia-ostrava-2022.

PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny

5. ročník

28. – 29. dubna 2022, Piaristický klášter a ZUŠ Příbor

V PŘÍPADĚ NEPŘÍZNIVÉ EPIDEMIOLOGICKÉ SITUACE SE SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKA BUDE KONAT PROSTŘEDNICTVÍM VIDEONAHRÁVEK.

Příjem přihlášek bude otevřen od 24. ledna do 28. 2. 2022. V případě naplnění kapacity soutěže bude uzavřen příjem přihlášek dříve!

Soutěž je jednokolová, repertoár libovolný s daným horním časovým limitem. Účastníci se do kategorií zařazují podle ročníku, ve kterém studují. Zařazena je i kategorie studia pro dospělé. Soutěží se v sólové hře na klavír a ve čtyřruční, šestiruční a víceruční hře na klavír a hře na dva klavíry.

Soutěžní poplatek činí 600 Kč jak za sólového hráče, tak za seskupení.

Propozice a další informace naleznete na webu http://soutezpianoforte.cz/

IT rubrika pro klavíristy a klavírní pedagogy

Milí čtenáři časopisu Pianissimo,

tentokrát bych svůj článek rád zaměřil na téma „hudební aplikace, pomůcky a PC programy pro nejmenší klavíristy."

Jak všichni ze své pedagogické praxe víme, nejdůležitější je své nejmladší začínající žáčky pro hudbu a hru na klavír nadchnout a zaujmout od samého začátku, aby se na hodiny těšili, chodili k nám s radostí a úsměvem na tváři. Zároveň si s nimi potřebujeme vybudovat přátelský vztah, plný důvěry a porozumění.

Musíme je naučit hudbu poslouchat, tedy vnímat a prožívat. Život s hudbou je přece mnohem krásnější, že? O klavíru se říká, že je to král mezi hudebními nástroji. Tak se do toho pojďme pustit!

Didaktická pomůcka pro práci prstů na klaviatuře

POP IT - tato populární moderní smyslová antistresová hračka, kterou koupíte v každém hračkářství, je ideální pro úlevu od stresu, úzkosti, vhodná pro autisty a dle mého názoru i pro všechny začínající klavíristy.

Při mačkání bublinek dochází k inervaci prstů, které dostávají impulzy podobně jako pro práci na klaviatuře.

Existuje již mnoho rozměrů, tvarů v různých barevných kombinacích, dokonce se už dělají i svítící.

Se svými žáky vymýšlíme velké množství kombinací, například mačkání na slepo, střídání jednotlivých prstů, mačkání ob jednu bublinku, atd.

Moc se mi tato hračka osvědčila, proto ji chci doporučit i vám.

Aplikace na představení nástrojů a ukázky hudby

Children's Classics - aplikace pro IOS, kde můžete svým žákům zábavnou formou ukázat, jak se hraje na klavír, klarinet, violoncello, flétnu, lesní roh, housle, harfu, trubku a bicí. U každého nástroje je jeho popis, oblíbení skladatelé a skladby pro daný nástroj.

Filharmonicinaulici - pro IOS, hudební pexeso s hudebními nástroji.

Aplikace zaměřené na sluch

Blob Chorus - skvělá aplikace pro operační systém IOS, kde se dítě zábavnou formou naučí poslouchat a vnímat výšku tónu. V nastavení (options) lze nastavit počet zelených slizů od 2 do 8, kdy každý z nich zazpívá tón v jiné výšce, poté fialový král zazpívá svůj tón a my musíme určit, který ze zelených slizů zpíval tón ve stejné výšce.

Zussie's Ear Training - pro IOS i Android, aplikace pro trénování sluchu. Posloucháme, vždy zazní 2 tóny na klavíru a my se je snažíme podle sluchu najít a zopakovat.

Sluch - pro IOS, také výborná aplikace na trénování sluchu v češtině, kde můžeme nastavit rozsah tónů a noty, které chceme procvičovat.

SoundBoard - pro IOS, poslouchejte zvuky a hádejte, co to je. Možná uslyšíte smích, dětský pláč, opici, potlesk, startovat a odjíždět motorku, atd.

Aplikace zaměřená na zpěv

Voice Training - pro IOS, v této aplikaci si můžete zkusit zpívat předehraný tón ale i celou frázi, v nastavení lze určit, zda bude zpívat dítě, žena či muž - podle rozsahu.

Hra na klávesách

CatPiano - pro IOS i PC s Windows, vyberte si kočičku, která se Vám líbí, a zahrajte si svou oblíbenou melodii, jak by ji mňoukala kočička.

DogPiano - pro IOS i PC s Windows, vyberte si pejska, který se Vám líbí a zahrajte si svou oblíbenou melodii, jak by ji štěkal pejsek.

Music Sparkle - pro IOS i Android, výborná aplikace na vytváření svých melodií a hudebních představ.

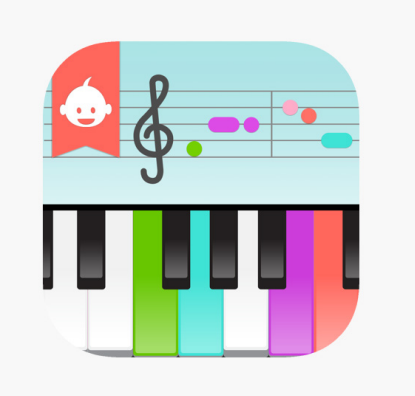
Animal Piano - pro IOS, zde se můžete na klavír naučit hrát lidové písně, měnit zvuky a nástroje.

Animal Band - pro IOS i Android. Autobus jedoucí s kapelou, kde se dítě naučí poslouchat jednotlivé nástroje, může je uspávat a probouzet.

Play and Sing - pro IOS, zde můžeme hrát lidové písně podle barevných not v notové osnově a barevných kláves. Výborné na první seznámení s notovým textem.

Piano School - pro IOS, hra písniček na klávesy podle barev.

Aplikace na postřeh a zlepšení rychlosti vnímání

Music Tiles, Piano Tiles 2, Piano City - hra na klávesy podle padajících destiček, kamínků, atd., kdy musíme stihnout stisknout klávesu ve správný okamžik.

Hodiny klavíru si můžeme obohatit i tím, že se svými žáky díky tabletu či smartphonu můžeme hrát na více nástrojů. Tím myslím to, že existuje mnoho aplikací s hudebními nástroji - například: **Klarinet Pro HD, Accordion HD, Orgán HD, El Cajón, Arabian Flute, Drum Kit, Bongo, Congo Drums, Awesome Xylophone, Fiddle** a mnoho dalších.

Tyto či podobné aplikace najdete určitě v tabletech a smartphonech s operačním systémem IOS i Android.

Je hezké, když například učitel hraje klavírní skladbu a žák mu do ní zkouší improvizovat na bicí.

Výborně to funguje i naopak, kdy hraje na klavír žák a my mu můžeme kreativně dotvářet hudební představu pomocí těchto aplikací.

Improvizace

Rád při hodinách se svými žáky improvizuji. V mém iPadu se mi osvědčila aplikace **Memopad**. Alternativou například v PC může být program Malování.

Dětem například namaluji, jak by se melodie mohla na klaviatuře pohybovat a oni pak sami tvoří své představy.

Lze také použít jakýkoliv internetový prohlížeč v jakémkoliv zařízení. Žákovi můžete ukázat obrázek nebo video s dějem, který pak žák následně zkouší ztvárnit hudebně.

Přeji všem krásné dny!

▸ Štěpán Slavík

▸ *Autor pravidelné IT rubriky Pianissima BcA. Štěpán Slavík studoval hru na klavír na plzeňské konzervatoři a na JAMU v Brně ve třídě prof. Jana Jiraského. Působí jako klavírista, korepetitor a učitel hudby v ZUŠ Bedřicha Smetany v Plzni, v ZUŠ Holýšov a v ZUŠ Blovice.*

Pianissimo č. 20 / prosinec 2021

Šéfredaktorka: Mgr. BcA. Miroslava Raková

Hlavní poradce a odborná pomoc: prof. MgA. Alena Vlasáková

Jazykové korektury: Mgr. Věra Chmelová, Ph.D., Mgr. Jana Lišková Kvochová, Mgr. Romana Olivíková

Autoři článků: Mgr. Inna Aslamas, Mgr. Renata Bialasová, MgA. Martin Fišl, Mgr. Petr Hanousek, Linda Horňáková, MgA. Radka Hreňová, Mgr. Věra Chmelová, Ph.D., BcA. Anna-Adéla Ludvíčková, Mgr. Romana Olivíková, Mgr. BcA. Miroslava Raková, Mgr. BcA. Lenka Ručková, BcA. Štěpán Slavík, MgA. Monika Šujanová

Grafická úprava: David Rak
Soutěže a propagace: BcA. Radka Hajšelová
Kontakt na redakci časopisu: rakova.m@pianissimo.cz.

Fotografie na titulní straně: Prof. MgA. Alena Vlasáková vyučovala na zahajovacím konzultačním dnu Metodického centra HF JAMU 25. září 2021 pětiletou Aničku Šedovou (ZUŠ Vítězslavy Kaprálové Brno, pedagog MgA. Martin Fišl).

Časopis je k dispozici ke čtení i stažení na stránkách: www.pianissimo.cz